

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Департамент науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації
Державний навчальний заклад
«Регіональний центр професійної освіти швейного виробництва
та сфери послуг Харківської області»

**Звіт про хід і результати
першого (констатувального) етапу
експериментальної роботи всеукраїнського рівня
за темою:
«Формування готовності майбутніх кваліфікованих
робітників до підприємницької діяльності»**

Загальні терміни проведення експерименту: 2019-2022 роки
Терміни звітного етапу експерименту: грудень 2019 р.

Науковий керівник експерименту: Людмила Михайлівна Єршова – доктор педагогічних наук, доцент, заступник директора з науково-експериментальної роботи Інституту професійно-технічної освіти НАПН України

Керівник експериментального закладу – Ткаченко Ніна Григорівна – директор Державного навчального закладу «Регіональний центр професійної освіти швейного виробництва та сфери послуг Харківської області»

Харків 2020 рік

Зміст

Вступ	3-4
Зміст і результати експериментальної роботи.....	4-9
Висновки та рекомендації.....	10
Додатки.....	11-33

Вступ

Експериментальна робота за темою «Формування готовності майбутніх кваліфікованих робітників до підприємницької діяльності» здійснюється на базі Державного навчального закладу «Регіональний центр професійної освіти швейного виробництва та сфери послуг Харківської області» у вересні 2019 року – грудні 2022 року на підставі наказу МОН України від 28.05.2019 року № 742 «Про проведення експерименту всеукраїнського рівня за темою «Формування готовності майбутніх кваліфікованих робітників до підприємницької діяльності» у вересні 2019 року – грудні 2022 року», клопотання Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації від 01.02.2019 року № 01-28/523, висновку науково-методичної комісії з професійної педагогіки, психології та змісту професійної(професійно-технічної) освіти Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України від 22.03.2019 року (протокол № 2).

Автор ініціативи експерименту: Ткаченко Ніна Григорівна, директор Державного навчального закладу «Регіональний центр професійної освіти швейного виробництва та сфери послуг Харківської області», викладач вищої категорії, викладач-методист .

Науковий керівник експерименту: Єршова Людмила Михайлівна, заступник директора з науково-експериментальної роботи Інституту професійно-технічної освіти НАПН України, доктор педагогічних наук, доцент.

Наукові консультанти:

Радкевич Валентина Олександрівна – директор Інституту професійно-технічної освіти НАПН України, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України .

Кучинський Микола Сигізмундович – начальник головного управління освіти директорату професійної освіти Міністерства освіти і науки України.

Відповідно до затверджених наказом МОН України від 28.05.2019 року № 742 програми та заявки на проведення експерименту всеукраїнського рівня, визначено терміни експериментальної роботи.

Зокрема, перший (констатувальний) етап – вересень 2019 року – грудень 2019 року.

Завдання першого (констатувального) етапу:

- розроблення нормативно-правового та організаційного забезпечення експерименту;;
- розроблення науково-методичного супроводу експериментальної діяльності;
- вивчення досвіду підготовки в закладах професійної (професійно-технічної) освіти майбутніх кваліфікованих робітників до підприємницької діяльності;
- моніторинг рівнів сформованості готовності учнів закладу професійної (професійно-технічної) освіти до підприємницької діяльності;
- проведення круглого столу «Формування готовності майбутніх кваліфікованих робітників до підприємницької діяльності»;

- підготовка звіту про результати констатувального етапу експерименту.

Для реалізації завдань констатувального етапу використовувались такі методи: *теоретичні* (вивчення й аналіз навчально-методичної, психолого-педагогічної літератури та наукових праць вітчизняних та зарубіжних авторів, нормативно-правових документів, навчальної документації); *емпіричні* (вибіркові та суцільні спостереження, бесіда, опитування, тестування); *статистичні* (статистичні розрахунки, аналіз).

Зміст і результати експериментальної роботи

Підготовка експериментальної роботи

Місцезнаходження навчального закладу: Україна, м. Харків, проспект Любові Малої, 30.

Контактна інформація: тел. 376-22-20, 376-21-60, e-mail: 05537638@ukr.net, адреса веб-сайту: mehovschic.ptu.org.ua

Для виконання поставлених на першому (констатувальному) етапі завдань було здійснено наступне:

- складено заявку і програму на проведення експерименту всеукраїнського рівня за темою «Формування готовності майбутніх кваліфікованих робітників до підприємницької діяльності»;

- налагоджено спільну діяльність Державного навчального закладу «Регіональний центр професійної освіти швейного виробництва та сфери послуг Харківської області» з Інститутом професійно-технічної освіти НАПН України;

- визначено і затверджено склад творчої групи (від 15 лютого 2019 року наказ № 64 «Про створення творчої групи для проведення експериментально-дослідній роботи на базі ДНЗ «Регіональний ЦПО швейного виробництва та сфери послуг Харківської області»), план діяльності творчої групи щодо вирішення завдань експерименту;

- розроблено Положення про експериментальну діяльність Державного навчального закладу «Регіональний центр професійної освіти швейного виробництва та сфери послуг Харківської області».

Склад творчої групи:

- Ткаченко Ніна Григорівна, директор Державного навчального закладу «Регіональний центр професійної освіти швейного виробництва та сфери послуг Харківської області»;

- Гречана Олена Іванівна, заступник директора з навчально-виробничої роботи Державного навчального закладу «Регіональний центр професійної освіти швейного виробництва та сфери послуг Харківської області».

- Мелешкова Людмила Іванівна, методист Державного навчального закладу «Регіональний центр професійної освіти швейного виробництва та сфери послуг Харківської області».

- Панченко Зоя Віталіївна, старший майстер Державного навчального закладу «Регіональний центр професійної освіти швейного виробництва та

сфери послуг Харківської області».

- Пашнєва Наталія Петрівна, викладач Державного навчального закладу «Регіональний центр професійної освіти швейного виробництва та сфери послуг Харківської області».

- Гончарова Оксана Миколаївна, викладач Державного навчального закладу «Регіональний центр професійної освіти швейного виробництва та сфери послуг Харківської області».

- Зубкова Дарья Вячеславівна, майстер виробничого навчання Державного навчального закладу «Регіональний центр професійної освіти швейного виробництва та сфери послуг Харківської області».

З соціальними партнерами Товариство з обмеженою відповідальністю «Виробнича організація «Харків», Товариство з обмеженою відповідальністю «КВІНТЕКС», Товариство з обмеженою відповідальністю «ТОРГОВИЙ ДІМ «МИХА-ТРЕЙД», фізична особа-підприємець Харченко Світлана Василівна підписано договори про співпрацю щодо реалізації експерименту. Співпраця із соціальними партнерами здійснюється в контексті надання інформаційної підтримки, проведення тренінгів, семінарів, круглих столів та майстер-класів.

Вивчення стану дослідженості та практичного вирішення проблеми

На етапі підготовки закладу професійної(професійно-технічної) освіти до експериментальної роботи було проведено аналіз наукової літератури щодо формування готовності майбутніх кваліфікованих робітників до підприємницької діяльності у закладах професійної (професійно-технічної) освіти. Результати аналізу засвідчили, що в сучасних ринкових умовах професійний (професійно-технічний) навчальний заклад повинен формувати в учнів загальнопрофесійні компетентності з основ підприємництва, які надають можливість краще орієнтуватись у стрімких змінах потреб ринку праці, допомагають особистості генерувати нові ідеї й ініціативи та втілювати їх у життя, підвищуючи як власний соціальний статус і добробуту, так і розвиток суспільства й держави.

Актуальні підходи підготовки молоді до підприємницької діяльності висвітлені в змістовних працях С.Мельникова, Р. Пустовій, О.Романовського, О.Тополь та інших науковців. Положення, сформульовані у працях вітчизняних і зарубіжних учених (В.Андрущенко, В. Дільтей, І. Зязюн, ДЖ.Локк та ін.), є концептуальною основою експерименту.

Проблему професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників у закладах професійної (професійно-технічної) освіти у своїх дослідженнях розглядали М. Артюшина, С. Батишев, П.Лузан, Н.Нічкало, В.Радкевич та ін.

Вагомий внесок у формування підприємницької компетентності та підготовки молоді до підприємницької діяльності зробили вітчизняні вчені: Ю.Білова, З.Варналій, Д.Закатнов. Досвід розробок підприємницьких проектів представлений у працях В.Бикова, О.Борисова, В.Вершиніна, О.Парамонова та ін. Проблеми кар'єрної орієнтації учнівської молоді досліджували науковці

В.Біскуп, Д.Бренева, Д.Закатнов, В.Орлова.

Дослідники та науковці переконані, що для формування у майбутніх кваліфікованих робітників готовності до здійснення підприємницької діяльності та застосування набутих знань, вирішення різноманітних життєвих ситуацій, постійної самоосвіти й саморозвитку, належна увага має приділятися консультуванню учнів з основ економіки, підприємництва, кар'єрного зростання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти, оскільки це є проявом науково-технічної, економічної та організаційної творчості особистості, її ініціативи і новаторства.

На підставі результатів теоретичного аналізу законодавчих і нормативно-правових документів, наукових праць, моніторингових досліджень сучасного стану професійно-технічної освіти виокремлено низку суперечностей: між необхідністю формування в майбутніх кваліфікованих робітників готовності до підприємницької діяльності й недостатньою зорієнтованістю на це педагогічних технологій; між сучасними вимогами до формування компетентності з основ підприємництва в учнів ЗП(ПТ)О та відсутністю відповідного навчально-методичного забезпечення цього процесу.

Розв'язання означених суперечностей зумовлює необхідність пошуку форм та методів формування підприємницької компетентності майбутніх кваліфікованих робітників відповідно до сучасних запитів суспільства і ринку праці. Одним із шляхів вирішення вищезазначених проблем є застосування компетентісно орієнтованих технологій навчання, спрямованих на розвиток професійно значущих якостей, професійної мотивації, оновлення змісту, форм і методів професійної підготовки.

Ми розглядаємо формування підприємницької компетентності як процес, що об'єднує в єдину цілісність мету, зміст, дидактичний комплекс (принципи, педагогічні умови, завдання, методи, прийоми засоби, освітнє середовище) та результат освітнього процесу, забезпечує формування в учнів системи знань, умінь, навичок, готовності до професійного успіху та визначення траєкторії власного професійного зростання.

Підготовка навчально-методичного забезпечення експериментальної діяльності

Враховуючи досвід роботи Державного навчального закладу «Регіональний центр професійної освіти швейного виробництва та сфери послуг Харківської області» у формуванні професійної компетентності, особистісно-професійного становлення випускника, з метою подолання визначених нами суперечностей, вбачаємо за необхідність розробку та впровадження в практику професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників у закладах професійної (професійно - технічної) освіти навчального предмета «Основи підприємництва». Заплановано розробити програму і навчально-методичне забезпечення з даного предмета на формувальному етапі експерименту. Зміст предмета «Основи підприємництва» спрямований на формування підприємницької компетентності майбутніх кваліфікованих

робітників, вироблення професійно значущих якостей, підвищення рівня професійної мотивації, формування подальшого професійного самовдосконалення.

Впровадження в практику професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників у закладах професійної (професійно-технічної) освіти предмета «Основи підприємництва» є актуальним та своєчасним, дозволить підвищити ефективність професійної підготовки випускників, їх адаптацію на робочому місці, досягнення успіху у професії.

Проведення опитувань

Успішність проведення експериментальної роботи істотно залежить від педагогічного колективу Державного навчального закладу «Регіональний центр професійної освіти швейного виробництва та сфери послуг Харківської області», який буде здійснювати реалізацію результатів експерименту. Саме від рівня їхньої готовності до впровадження інновацій залежить ефективність формування підприємницької компетентності майбутніх кваліфікованих робітників.

На першому (констатувальному) етапі експерименту був проведений ряд емпіричних досліджень з питань професійного становлення та готовності до здійснення підприємницької компетентності майбутніх кваліфікованих робітників.

Діагностування проводилось у формі анкетування, співбесід, інтерв'ю за такими напрямками:

- визначення готовності педагогічних працівників ЗП(ПТ)О до експериментальної діяльності;
- щодо якості підготовки випускників, відповідності їх знань, вмінь та навичок вимогам та потребам роботодавців;
- визначення переліку ділових якостей, якими має володіти сучасний підприємець;
- участь педагогічних працівників Центру у консультуванні учнів з питань професійного успіху.

Експериментальна робота розпочалася опитуванням учасників щодо визначення стану їх готовності до проведення експерименту. В опитуванні взяли участь педагогічні працівники навчального закладу (30 осіб). На запитання «Чи готові до здійснення експериментальної діяльності» відповіді респондентів розподілилися таким чином: «Так» - 61%, «Більше «Так» ніж «Ні»» - 25%, «Більше «Ні» ніж «Так»» - 11%, «Ні» - 3%.

На запитання «Чи покращать нововведення стан навчально-виробничого процесу підготовки учнів?» відповідь «Так» надали 86% респондентів. На запитання «Чи необхідно підвищити рівень обізнаності учасників навчально-освітнього процесу з питань підготовки конкурентоспроможного випускника?» позитивну відповідь надали 82% (Додаток А).

Ми з'ясували, що на початку експериментальної перевірки майже 90% її учасників були готові до її здійснення.

На питання анкети щодо якості підготовки випускників, відповідності знань, вмінь та навичок дали відповіді 18 роботодавців. Переважна більшість респондентів, які надали роботу випускникам, задоволені рівнем їхньої професійної підготовки. 90,1% респондентів вказали, що випускники відповідають потребам роботодавця. Співпрацею з закладом професійної освіти задоволені 86,8 % роботодавців (Додаток Б).

Анкетування щодо переліку ділових якостей, необхідних сучасному кваліфікованому робітнику, передбачало обрання декількох варіантів відповідей, найбільше респондентів відзначили самостійність, конкурентоспроможність, комунікаційність, а також вважають, що для сучасного кваліфікованого робітника важливо володіти такими якостями як фаховість, мобільність, ініціативність, працездатність, тощо (Додаток В)

Варто зауважити, що всі обрані учасниками анкетування професійні якості є важливими чинниками підприємницької компетентності майбутніх кваліфікованих робітників.

При проведенні діагностування учнівського колективу було визначено, які особистісні якості потрібні для досягнення успіху в обраній професії, чи замислювались учні щодо створення власної справи в майбутньому; якої допомоги потребують учні під час навчання для професійного і особистого розвитку (додаток С).

Відрадно, що 65% опитаних учнів усвідомлюють, які особистісні якості їм потрібні для досягнення успіху в обраній професії, 20% розуміють важливість впливу особистих якостей на створення власної справи, але не можуть точно їх визначити, 10% учнів не можуть вказати особисті якості, оскільки досі про це не замислювались.

Позитивним є те, що 45% учнів вже сьогодні планують свою професійну кар'єру на 5 років, 35% - планують свою професійну діяльність на 10 років. Водночас, 5% - не замислювались щодо власної справи у майбутньому.

Варто зауважити, що переважна більшість майбутніх випускників відчують труднощі у формулюванні власної думки, суджень, невпевнено почували себе у спілкуванні. На прохання висловити власну думку або ставлення, наприклад, прокоментувати проблеми сучасної економіки та пояснити їх причини, учні не виявили значної активності.

Основними формами консультування з планування підприємницької діяльності майже половина учнів визначила поради педагогів Державного навчального закладу «Регіональний центр професійної освіти швейного виробництва та сфери послуг Харківської області»; спеціалізованого сайту з питань підприємництва – 23% учнів, порад батьків, знайомих, друзів – 19% учнів.

З метою виявлення рівня задоволення робочим місцем, рівнем підготовки та кваліфікації учнів проведено опитування випускників (67 осіб). Працевлаштувались за професією 82% випускників, але лише 65% випускників

успішно адаптувались на робочому місці, 17% відзначили певні труднощі в процесі входження у трудовий колектив (Додаток Д).

114 (38чол.,76жін.) учнів Державного навчального закладу «Регіональний центр професійної освіти швейного виробництва та сфери послуг Харківської області» прийняли участь в онлайн-опитуванні, яке проводив ПТТО НАПН України, із них 43 учня – I курс, 38 учнів – II курс, 33 учня –III курс. Після закінчення навчання майже 60% випускників планують працювати за набутою професією, 23,6% - збираються отримати вищу освіту за професією, але нажаль дуже мало учнів готові працювати як підприємець (*діаграма 5*). Займатися підприємницькою діяльністю у майбутньому бажають 85% учнів, із них 60% готові її здійснювати по закінченню навчання, але на даний час учні не мають досвіду самостійної підприємницької діяльності (*діаграма 6,7,8*). Для започаткування власного бізнесу учням необхідно набути додаткових знань і досвіду роботи (*діаграма 9*), а саме: правових, психологічних знань щодо можливостей своєї особистості, обізнаності з економічними механізмами ведення малого бізнесу (*діаграма 10*). Певні утруднення учні зазнають з питань механізмів та алгоритмів відкриття власної справи, аналізу ринку праці (*діаграма 11*). Значна кількість учнів знають популярні сайти пошуку роботи, вміють користуватися ними (*діаграма 12*). Більшість учнів відмічають важливість правової, психологічної готовності для успішної підприємницької діяльності (*діаграма 13*); підприємництво пов'язують насамперед з досягненням успіху, незалежністю, ризиком (*діаграма 14*). Зміст підготовки з підприємницької діяльності учні бажають отримувати як при вивченні обов'язкових дисциплін, так і на факультативах, які обираються самостійно (*діаграма 15*). Дуже добре, що майже всі опитувані планують працювати в Україні (*діаграма 16*).

Узагальнюючи результати опитування, варто зазначити готовність колективу до участі в експерименті щодо формування готовності майбутніх кваліфікованих робітників до підприємницької діяльності. Педагогічний колектив Державного навчального закладу «Регіональний центр професійної освіти швейного виробництва та сфери послуг Харківської області» має відповідний науковий та практичний потенціал для формування в учнів ЗП(ПТ)О підприємницької компетентності. Проведене анкетування дає підстави говорити про усвідомленість та бажання учнів набувати знань та практичних навичок з питань підприємницької компетентності та професійного успіху.

Проведення масових заходів

Поширення ідей інноваційної діяльності Державного навчального закладу «Регіональний центр професійної освіти швейного виробництва та сфери послуг Харківської області» проводилось шляхом організації заходів навчально-методичного характеру, участі у заходах регіонального і Всеукраїнського рівня. Зокрема, проводились:

- засідання творчої групи;

- засідання педагогічної ради;
- педагогічні читання «Формування підприємницької компетентності учнів»;
- участь у всеукраїнських вебінарах за тематикою експериментальної роботи;
- на базі Центру професійного розвитку кар'єри та бізнесу проводились зустрічі з роботодавцями, бесіди з представниками центру зайнятості, юридичні консультації.

Матеріали, що висвітлюють участь у заходах науково-методичного характеру, опубліковано на сайті закладу професійної освіти.

Публікації та впровадження результатів експериментальної роботи

Результати першого (констатувального) етапу експериментального дослідження представлено у статті «Центр професійного розвитку кар'єри та бізнесу – сходинка у формуванні підприємницької компетентності учнів» (автори Ткаченко Н.Г., Гречана О.І., Мелешкова Л.І.), відеоролику, який розміщено на сайті Державного навчального закладу «Регіональний центр професійної освіти швейного виробництва та сфери послуг Харківської області»

Висновки та рекомендації

У результаті експериментальної роботи Державного навчального закладу «Регіональний центр професійної освіти швейного виробництва та сфери послуг Харківської області» на першому (констатувальному) етапі було підготовлено пакет документів і започатковано проведення експериментальної роботи всеукраїнського рівня, здійснено діагностику й підготовку педагогів до роботи в експериментальному режимі за темою дослідження.

Результати першого (констатувального) етапу експериментальної роботи:

- розроблено нормативно-правове та організаційне забезпечення експерименту; видано наказ щодо створення творчої групи, розроблено план діяльності творчої групи щодо вирішення завдань експерименту, укладено договори про співпрацю з соціальними партнерами, що здійснюватимуть супровід експерименту;

- розроблено та затверджено Положення про експериментальну діяльність Державного навчального закладу «Регіональний центр професійної освіти швейного виробництва та сфери послуг Харківської області»

- проведено педагогічні читання за темою «Формування підприємницької компетентності учнів».

Таким чином, завдання першого (констатувального) етапу експериментальної діяльності виконані в повному обсязі, педагогічний колектив готовий до подальшої роботи над розв'язання проблем формування підприємницької компетентності майбутніх кваліфікованих робітників. На

другому (формульованому) етапі експериментального дослідження планується реалізація наступних завдань:

- розробка, впровадження та апробація навчального курсу «Основи підприємництва».
- підготовка методичних рекомендацій щодо впровадження навчального курсу «Основи підприємництва»;
- розробка навчального посібника «Основи підприємництва»;
- прийняти участь у проведенні круглого столу «Організаційно-педагогічні умови формування у майбутніх кваліфікованих робітників готовності до підприємницької діяльності»;
- підготовка звіту про результати формульованого етапу експерименту.

Керівник

Державного навчального закладу
«Регіональний центр професійної освіти
швейного виробництва та сфери послуг
Харківської області», директор

Н.Г.Ткаченко

ДОДАТКИ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти
і науки України

від 28.05. 2019 року № 742

Заявка

на проведення експерименту всеукраїнського рівня за темою
«Формування готовності майбутніх кваліфікованих
робітників до підприємницької діяльності»
у вересні 2019- грудні 2022 року
на базі

у ДНЗ «Вінницький центр професійно-технічної освіти переробної промисловості»; ДНЗ «Львівське вище професійне художнє училище»; ДНЗ «Одеське вище професійне училище торгівлі та технологій харчування»; Науково-методичний центр професійно-технічної освіти у Харківській області; ДНЗ «Регіональний центр професійної освіти швейного виробництва та сфери послуг Харківської області»; ДНЗ «Черкаський професійний автодорожній ліцей».

1. Опис основних ідей експерименту

Прискорення світових глобалізаційних та інтеграційних процесів, трансформація напрямів стратегічного розвитку видатних економік світу, стрімкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій, зумовлюють виникнення нових професій, які, у свою чергу, стають викликом вітчизняній професійній (професійно-технічній) освіті (далі: П(ПТ)О), потребуючи забезпечення постійних якісних змін у змісті й структурі фахової підготовки майбутніх кваліфікованих працівників і фахівців.

Саме тому в «Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року» одним із ключових напрямів державної освітньої політики є модернізація структури, змісту й організації П(ПТ)О на засадах компетентнісного підходу. Використання цього підходу в освіті дає можливість сформувати готовність майбутнього випускника до здійснення професійної й підприємницької діяльності відповідно до обраного фаху та застосовувати набуті ним знання для задоволення суспільних та особистісних потреб, вирішення різноманітних життєвих ситуацій, постійної самоосвіти й саморозвитку. Насамперед, кардинальних змін вимагає система підготовки нового випускника закладу П(ПТ)О – творчого, креативного, здатного реагувати на вимоги часу, наділеного ключовими життєвими компетентностями, необхідними їм для професійного самовизначення і кар'єрного розвитку.

Ініціативність і підприємливість є важливими якостями особистості, тісно пов'язаними з ключовими навичками ХХІ століття (комплексне розв'язання проблем, критичне мислення, креативність, управління людьми та взаємодія з іншими,

емоційний інтелект, уміння формувати власну думку та приймати рішення, орієнтація на клієнтів, ведення переговорів, гнучкість розуму). Ці якості допомагають особистості генерувати нові ідеї й ініціативи та втілювати їх у життя, підвищуючи як власний соціальний статус і добробуту, так і розвиток суспільства й держави. Підприємництво є проявом науково-технічної, економічної та організаційної творчості особистості, її ініціативності і новаторства. Формування у майбутніх кваліфікованих робітників загальнопрофесійної компетентності з основ підприємництва надасть можливість краще орієнтуватись у стрімких змінах потреб ринку праці. Тому вважаємо, що за нинішніх соціально-економічних умов формування в майбутніх кваліфікованих робітників готовності до підприємницької діяльності є актуальною і затребуваною суспільством науково-експериментальною проблемою.

Актуальність і доцільність дослідження процесу формування готовності майбутніх кваліфікованих робітників до підприємницької діяльності зумовлена також наявністю певних суперечностей:

- між високими очікуваннями держави й суспільства щодо перспектив розвитку малого бізнесу та недосконалими організаційно-педагогічними умовами формування готовності випускників закладів П(ПТ)О до підприємницької діяльності;
- між визнанням на державному рівні важливості формування у майбутніх кваліфікованих робітників ініціативності, підприємливості та інших ключових навичок, стратегічно необхідних для економічного розвитку країни, та застарілим комплексом навчально-методичного забезпечення, потрібного для їх формування;
- між зростанням законодавчих вимог до педагогічних працівників ЗП(ПТ)О щодо формування готовності майбутніх кваліфікованих робітників до підприємницької діяльності та неналежним науково-методичним супроводом цього напряму педагогічної діяльності.

Актуальні підходи підготовки молоді до підприємницької діяльності висвітлені в змістовних працях С. Мельникова, Р. Пустовій, О. Романовського, О. Тополь та інших науковців. Досвід розробок підприємницьких проектів представлений у працях В. Бикова, О. Борисова, В. Вершиніна, О. Парамонова, О. Потапова та ін.

Відтак, можна стверджувати, що вітчизняними дослідниками проводився аналіз та здійснювалися науково-методичні розвідки здебільшого з питань загальної економічної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників, причому основна увага зосереджувалася на формуванні економічних понять. Водночас обґрунтування структури і змісту предметів підприємницького циклу та їх ролі у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників до підприємницької діяльності майже не досліджувалася.

Враховуючи вищезазначене, значущість якісної підготовки в Україні висококваліфікованих конкурентоспроможних фахівців та необхідність розв'язання означених вище суперечностей зумовлює доцільність формулювання теми експерименту: «Формування готовності майбутніх кваліфікованих робітників до підприємницької діяльності».

2. Об'єкт дослідження

Професійна підготовка майбутніх кваліфікованих робітників у закладах професійної (професійно-технічної) освіти.

3. Предмет дослідження

Організаційно-педагогічні умови формування готовності майбутніх кваліфікованих робітників до підприємницької діяльності у закладах професійної (професійно-технічної) освіти.

4. Мета дослідження

Визначити, теоретично обґрунтувати й експериментально перевірити результативність організаційно-педагогічних умов формування готовності майбутніх кваліфікованих робітників до підприємницької діяльності за спеціальностями таких напрямів професійної підготовки, як «промисловість», «торгівля і громадське харчування», «житлово-комунальне господарство і невиробничі види побутового обслуговування населення», «будівництво», «зв'язок», «транспорт».

5. Гіпотеза експерименту

Формування готовності майбутніх кваліфікованих робітників до підприємницької діяльності буде ефективним, якщо забезпечити необхідні організаційно-педагогічні умови:

- оновлення змісту дисциплін загальнопрофесійної, професійно-теоретичної та загальноосвітньої підготовки компонентою інноваційного підприємництва;
- розроблення методики формування готовності майбутніх кваліфікованих робітників до підприємницької діяльності в закладах професійної (професійно-технічної) освіти;
- розроблення комплексу навчально-методичного забезпечення вивчення інноваційного підприємництва.

6. Завдання експерименту

Розробити нормативно-правове та організаційне забезпечення експерименту: накази щодо створення робочих груп у закладах освіти та спільної творчої групи експерименту, план діяльності творчої групи щодо вирішення завдань експерименту з визначенням функцій кожного закладу, що бере участь в експерименті; затвердити в усіх закладах-учасниках експерименту «Положення про експериментальну діяльність».

Розробити методики оцінювання рівня сформованості готовності учнів закладів професійної(професійно-технічної) освіти до підприємницької діяльності за спеціальностями таких напрямів професійної підготовки: «промисловість», «торгівля і громадське харчування», «житлово-комунальне господарство і невиробничі види побутового обслуговування населення», «будівництво», «зв'язок», «транспорт».

Здійснити моніторинг рівнів сформованості готовності учнів експериментальних закладів освіти до підприємницької діяльності.

Визначити організаційно-педагогічні умови формування готовності майбутніх кваліфікованих робітників до підприємницької діяльності.

Підготувати методичні рекомендації для педагогічних працівників ЗП(ПТ)О «Формування готовності майбутніх кваліфікованих робітників до підприємницької діяльності».

Розробити та впровадити програму і навчально-методичне забезпечення спецкурсу «Основи підприємництва».

Оновити зміст тем «Менеджмент малого бізнесу» і «Основи маркетингу» з урахуванням специфіки таких напрямів професійної підготовки:

«промисловість», «торгівля і громадське харчування», «житлово-комунальне господарство і невиробничі види побутового обслуговування населення», «будівництво», «зв'язок», «транспорт».

Провести тренінги з формування готовності учнів закладів професійної(професійно-технічної) освіти до підприємницької діяльності. критерії, показники та рівні сформованості готовності майбутніх кваліфікованих робітників до підприємницької діяльності.

Експериментально перевірити результативність організаційно-педагогічних умов формування готовності учнів закладів професійної(професійно-технічної) освіти до підприємницької діяльності.

Упровадити в закладах професійної(професійно-технічної) освіти досвід підготовки майбутніх кваліфікованих робітників до підприємницької діяльності

7. Теоретико-методологічні основи експерименту

Методологічною основою експерименту є:

концептуальні положення, сформульовані у працях вітчизняних і зарубіжних учених із філософії професійної освіти (В. Андрущенко, В. Дільтей, І. Зязюн, В. Кремень, Дж. Локк, М. Мамардашвілі та ін.);

дослідження професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників у закладах професійної (професійно-технічної) освіти (М.Артюшина, С. Батишев, П. Лузан, Н. Ничкало, В. Орлов, В. Радкевич, Г.Романова, В. Ягупов та ін.).

Теоретичну основу експерименту становлять дослідження, що стосуються:

організації навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти (Г. Гребенюк, Р. Гуревич, О. Дубинчук, Г. Єльнікова, Т. Пятничук та ін.),

компетентісно орієнтованих технологій професійного навчання (М. Артюшина, В. Байденко, Т. Герлянд, О. Овчарук, Г. Романова та ін.),

проблем кар'єрної орієнтації учнівської молоді (В. Біскуп, Д. Беренова, А. Деркач, Д. Закатнов, В. Лозовецька, В. Орлов, С. Алексеєва),

формування підприємницької компетентності та готовності до підприємницької діяльності (Ю. Білова, З. Варналій, Д. Закатнов, І. Єрмакова).

8. База експерименту

Державний навчальний заклад «Вінницький центр професійно-технічної освіти переробної промисловості»;

Державний навчальний заклад «Львівське вище професійне художнє училище»;

Державний навчальний заклад «Одеське вище професійне училище торгівлі та технологій харчування»;

Державний навчальний заклад «Регіональний центр професійної освіти швейного виробництва та сфери послуг Харківської області»;

Державний навчальний заклад «Черкаський професійний автодорожній ліцей»;

Науково-методичний центр професійно-технічної освіти у Харківській області.

9. Методи дослідження

Теоретичні методи: аналіз навчально-методичної, психологічної, педагогічної літератури та наукових праць вітчизняних і зарубіжних авторів, нормативно-правових документів, навчальної документації і результатів навчально-виробничої діяльності учнів; моделювання, порівняння, класифікація, систематизація й узагальнення теоретичних та експериментальних даних.

Емпіричні методи: анкетування й опитування, тестування та спостереження, самооцінювання, моделювання навчально-виховних ситуацій, спостереження, бесіда,

опитування, тестування, метод експертної оцінки, педагогічний експеримент із кількісним і якісним аналізом результатів.

Статистичні методи: статистична обробка інформації; ранжування і групування.

10. Наукова новизна дослідження

Наукова новизна експерименту полягатиме в тому, що вперше на базі закладів професійної (професійно-технічної) освіти буде:

розроблено методики оцінювання рівня сформованості готовності учнів закладів професійної(професійно-технічної) освіти до підприємницької діяльності за спеціальностями таких напрямів професійної підготовки: «промисловість», «торгівля і громадське харчування», «житлово-комунальне господарство і невиробничі види побутового обслуговування населення», «будівництво», «зв'язок», «транспорт».

теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено організаційно-педагогічні умови формування готовності майбутніх кваліфікованих робітників до підприємницької діяльності;

розроблено та впроваджено програму і навчально-методичне забезпечення спецкурсу «Основи підприємництва»;

підготовлено методичні рекомендації для педагогічних працівників ЗП(ПТ)О «Формування готовності майбутніх кваліфікованих робітників до підприємницької діяльності»;

оновлено зміст тем «Менеджмент малого бізнесу» і «Основи маркетингу» з урахуванням специфіки таких напрямів професійної підготовки:

«промисловість», «торгівля і громадське харчування», «житлово-комунальне господарство і невиробничі види побутового обслуговування населення», «будівництво», «зв'язок», «транспорт».

11. Теоретичне і практичне значення експерименту

Теоретичне значення результатів експерименту полягатиме в створенні методики формування у майбутніх кваліфікованих робітників готовності до підприємницької діяльності.

Практична значимість результатів дослідження полягатиме в:

розробці оцінювання рівня сформованості готовності учнів закладів професійної(професійно-технічної) освіти до підприємницької діяльності за спеціальностями таких напрямів професійної підготовки: «промисловість», «торгівля і громадське харчування», «житлово-комунальне господарство і невиробничі види побутового обслуговування населення», «будівництво», «зв'язок», «транспорт»;

визначені організаційно-педагогічні умови формування готовності майбутніх кваліфікованих робітників до підприємницької діяльності;

розробці та впровадженні програми і навчально-методичного забезпечення спецкурсу «Основи підприємництва»;

підготовці методичних рекомендацій для педагогічних працівників ЗП(ПТ)О «Формування готовності майбутніх кваліфікованих робітників до підприємницької діяльності»;

оновленні змісту тем «Менеджмент малого бізнесу» і «Основи маркетингу» з урахуванням специфіки таких напрямів професійної підготовки:

«промисловість», «торгівля і громадське харчування», «житлово-комунальне господарство і невиробничі види побутового обслуговування населення», «будівництво», «зв'язок», «транспорт».

12. Строки та етапи експерименту:

початок – вересень 2019 рік;

закінчення – грудень 2022 рік.

Перший етап: констатувальний (вересень 2019 р.- грудень 2019 р.)

Розроблення нормативно-правового та організаційного забезпечення експерименту в кожному закладі освіти, що є учасником експерименту.

Розроблення науково - методичного супроводу експериментальної діяльності в кожному закладі освіти, що є учасником експерименту.

Вивчення досвіду підготовки в закладах П(ПТ)О майбутніх кваліфікованих робітників до підприємницької діяльності

Розроблення методики оцінювання рівня сформованості готовності учнів закладів П(ПТ)О до підприємницької діяльності за спеціальностями таких напрямів професійної підготовки, як: «промисловість», «торгівля і громадське харчування», «житлово-комунальне господарство і невиробничі види побутового обслуговування населення», «будівництво», «зв'язок», «транспорт».

Здійснення моніторингу рівнів сформованості готовності учнів експериментальних закладів освіти до підприємницької діяльності.

Проведення науково-практичного семінару за тематикою дослідження.

Підготовка звіту про результати констатувального етапу експерименту.

Другий етап: формувальний (січень 2020 р.- грудень 2021 р.)

Визначення організаційно-педагогічних умов формування готовності майбутніх кваліфікованих робітників до підприємницької діяльності

Підготовка методичних рекомендацій для педагогічних працівників ЗП(ПТ)О «Формування готовності майбутніх кваліфікованих робітників до підприємницької діяльності»;

Розробка та впровадження програми і навчально-методичного забезпечення спецкурсу «Основи підприємництва»;

підготовці методичних рекомендацій для педагогічних працівників ЗП(ПТ)О «Формування готовності майбутніх кваліфікованих робітників до підприємницької діяльності»;

Оновленні змісту тем «Менеджмент малого бізнесу» і «Основи маркетингу» з урахуванням специфіки таких напрямів професійної підготовки: «промисловість», «торгівля і громадське харчування», «житлово-комунальне господарство і невиробничі види побутового обслуговування населення», «будівництво», «зв'язок», «транспорт».

Проведення тренінгів з формування готовності учнів закладів П(ПТ)О до підприємницької діяльності.

Експериментальна перевірка результативності організаційно-педагогічних умов формування готовності учнів закладів професійної (професійно-технічної) освіти до підприємницької діяльності.

Проведення круглого столу «Організаційно-педагогічні умови формування у майбутніх кваліфікованих робітників готовності до підприємницької діяльності»

Підготовка звіту про результати формувального етапу експерименту.

Третій етап: узагальнювальний (січень 2022 р.- грудень 2022 р.)

Узагальнення отриманих у ході експерименту результатів формування готовності майбутніх кваліфікованих робітників до підприємницької діяльності.

Упровадження в закладах професійної (професійно-технічної) освіти досвіду підготовки майбутніх кваліфікованих робітників до підприємницької діяльності.

Проведення науково-практичного семінару «Особливості формування в закладах професійної (професійно-технічної) освіти готовності майбутніх кваліфікованих робітників до підприємницької діяльності.

готовності майбутніх кваліфікованих робітників до підприємницької діяльності.

Підготовка звіту про результати узагальнювального етапу дослідження

13. Очікувані результати

За підсумками експериментальної роботи передбачаються такі результати для упровадження в освітній процес закладів професійної (професійно-технічної) освіти:

- методики оцінювання рівня сформованості готовності учнів ЗП(ПТ)О до підприємницької діяльності за спеціальностями таких напрямів професійної підготовки: «промисловість», «торгівля і громадське харчування», «житлово-комунальне господарство і невиробничі види побутового обслуговування населення», «будівництво», «зв'язок», «транспорт»);
- організаційно-педагогічні умови формування готовності майбутніх кваліфікованих робітників до підприємницької діяльності;
- методичні рекомендації для педагогічних працівників ЗП(ПТ)О «Формування готовності майбутніх кваліфікованих робітників до підприємницької діяльності»;
- програма та навчально-методичне забезпечення спецкурсу «Основи підприємництва»;
- оновлений зміст тем «Менеджмент малого бізнесу» і «Основи маркетингу» з урахуванням специфіки таких напрямів професійної підготовки: «промисловість», «торгівля і громадське харчування», «житлово-комунальне господарство і невиробничі види побутового обслуговування населення», «будівництво», «зв'язок», «транспорт».

14. Інформація про автора ініціативи, наукового керівника експерименту

Автори ініціативи експерименту	
1. Прізвище, ім'я, по батькові	Савлук Олег Анатолійович
Поштова адреса, № телефону	вул. Ватутіна, 72, м. Вінниця, 21011, тел. (0432) 56-38-17
Місце роботи, посада	ДНЗ «Вінницький центр професійно-технічної освіти переробної промисловості», директор
Кваліфікаційна категорія, педагогічне, вчене звання, науковий ступінь	Кваліфікаційна категорія – «спеціаліст вищої категорії» Педагогічне звання – «викладач-методист»
2. Прізвище, ім'я, по батькові	Криворучко Катерина Володимирівна
Поштова адреса, № телефону	вул. Широка, , буд.79, м. Львів, 70052, (032) 267-68-06
Місце роботи, посада	ДНЗ «Львівське вище професійне художнє училище», директор
Кваліфікаційна категорія, педагогічне, вчене звання, науковий ступінь	Викладач вищої категорії, старший викладач
3. Прізвище, ім'я, по батькові	Висоцька Людмила Євгенівна
Поштова адреса, № телефону	вул. Інглезі, буд.6-А, м.Одеса, 65101, тел.: (0482) 45-96-10

Місце роботи, посада	ДНЗ «Одеське вище професійне училище торгівлі та технологій харчування», директор
Кваліфікаційна категорія, педагогічне, вчене звання, науковий ступінь	викладач вищої категорії, викладач-методист, кандидат педагогічних наук
4. Прізвище, ім'я, по батькові	Ткаченко Ніна Григорівна
Поштова адреса, № телефону	проспект Любові Малої, 30, м. Харків, 61020, тел. (057) 553-76-38
Місце роботи, посада	ДНЗ «Регіональний центр професійної освіти швейного виробництва та сфери послуг Харківської області», директор
Кваліфікаційна категорія, педагогічне, вчене звання, науковий ступінь	викладач вищої категорії, викладач-методист
5. Прізвище, ім'я, по батькові	Філіпова Ольга Олексіївна
Поштова адреса, № телефону	вул. Онопрієнка, 4, м. Черкаси, 18034, тел. (0472)335346,
Місце роботи, посада	ДНЗ «Черкаський професійний автодорожній ліцей», директор
Кваліфікаційна категорія, педагогічне, вчене звання, науковий ступінь	спеціаліст вищої категорії, викладач-методист
6. Прізвище, ім'я, по батькові	Русланова Тетяна Олександрівна
Поштова адреса, № телефону	вул. Владислава Зубенка, буд.37, м. Харків, 61121, тел. (0572) 69-32-79
Місце роботи, посада	Науково-методичний центр професійно-технічної освіти у Харківській області, директор
Кваліфікаційна категорія, педагогічне, вчене звання, науковий ступінь	спеціаліст вищої категорії
	Науковий керівник
Прізвище, ім'я, по батькові	Єршова Людмила Михайлівна
Поштова адреса, № телефону	Україна, провулок Віто-Литовський, буд.98-а, м. Київ, 03045, тел.: (044) 482 -37-41
Місце роботи, посада	Інститут професійно-технічної освіти НАПН України, заступник директора з науково-експериментальної роботи
Кваліфікаційна категорія, педагогічне, вчене звання, науковий ступінь	доктор педагогічних наук, доцент

15. Наукові консультанти

Радкевич Валентина Олександрівна – директор Інституту професійно-технічної освіти НАПН України, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України.

Кучинський Микола Сигізмундович – начальник головного управління професійної освіти директорату професійної освіти Міністерства освіти і науки України, кандидат педагогічних наук.

16. Склад творчої групи

1. Стецюк Надія Петрівна, заступник директора з навчально-виробничої роботи ДНЗ «Вінницький центр професійно-технічної освіти переробної промисловості»;

2. Захарчук Інна Олександрівна – методист ДНЗ «Вінницький центр професійно-технічної освіти переробної промисловості»;

3. Ткаченко Михайло Вячеславович, викладач ДНЗ «Одеське вище професійне училище торгівлі та технологій харчування»;

4. Заяць Руслана Русланівна, викладач, ДНЗ «Одеське вище професійне училище торгівлі та технологій харчування»;

5. Осипович Любов Ярославівна, заступник директора з навчально-виробничої роботи ДНЗ «Львівське вище професійне художнє училище»;

6. Луб Надія Іванівна, викладач ДНЗ «Львівське вище професійне художнє училище»;

7. Голуб Ігор Михайлович, викладач ДНЗ «Львівське вище професійне художнє училище»;

8. Сердюченко Ніна Михайлівна, викладач ДНЗ «Черкаський професійний автодорожній ліцей»;

9. Гарасюта Володимир Михайлович, викладач ДНЗ «Черкаський професійний автодорожній ліцей»;

10. Пашнева Наталя Петрівна, викладач ДНЗ «Регіональний ЦПО швейного виробництва та сфери послуг Харківської області»;

11. Гончарова Оксана Миколаївна, викладач ДНЗ «Регіональний ЦПО швейного виробництва та сфери послуг Харківської області».

12. Сологуб Наталія Григорівна, заступник директора з навчально-методичної роботи Науково-методичного центру професійно-технічної освіти у Харківській області.

13. Закатнов Дмитро Олексійович – завідувач лабораторії професійної кар'єри Інституту професійно-технічної освіти НАПН України, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник;

17. Науково-методичне забезпечення експерименту

Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.11.2000 № 522 «Про затвердження Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 26.12.2000 за № 946/5167 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 11.07.2017 № 994).

18. Кадрове забезпечення експерименту

Працівники ДНЗ «Вінницький центр професійно-технічної освіти переробної промисловості»; ДНЗ «Одеське вище професійне училище торгівлі та технологій харчування»; ДНЗ «Львівське вище професійне художнє училище»; ДНЗ «Черкаський професійний автодорожній ліцей»; ДНЗ «Регіональний ЦПО швейного виробництва та сфери послуг Харківської області»; Науково-методичного центру професійно-технічної освіти у Харківській області згідно з шатним розписом.

19. Матеріально-технічне забезпечення експерименту:

Матеріально-технічна база ДНЗ «Вінницький центр професійно-технічної освіти переробної промисловості»; ДНЗ «Львівське вище професійне художнє

училище»; ДНЗ «Одеське вище професійне училище торгівлі та технологій харчування»; ДНЗ «Регіональний центр професійної освіти швейного виробництва та сфери послуг Харківської області»; ДНЗ «Черкаський професійний автодорожній ліцей»; Науково-методичного центру професійно-технічної освіти у Харківській області.

20. Фінансове забезпечення експерименту

Фінансування експерименту може здійснюватися за рахунок коштів місцевих бюджетів, грантового забезпечення, спеціального фонду закладів професійної (професійно-технічної) освіти, а також за участю підприємств та організацій, які є соціальними партнерами закладів професійної (професійно-технічної) освіти, на засадах, визначених договорами між цими підприємствами та закладами освіти.

Генеральний директор
Директорату професійної освіти

І.В.Шумік

Начальник головного управління
професійної освіти
директорату професійної освіти

М. С. Кучинський

Науковий керівник

Л. М. Єршова

Координатор

Л. М. Онопрієнко

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Державного навчального закладу
«Регіональний центр професійної освіти швейного
виробництва та сфери послуг Харківської області»

Н.Г.Ткаченко

ПОЛОЖЕННЯ

про експериментальну діяльність

Державного навчального закладу

«Регіональний Центр професійної освіти швейного

виробництва та сфери послуг Харківської області»

I. Загальні положення

1. Це Положення визначає порядок здійснення експериментальної діяльності у закладі професійної (професійно-технічної) освіти.

2. Експериментальною діяльністю у системі професійної (професійно-технічної) освіти є діяльність, що спрямована на розроблення й використання у сфері професійної (професійно-технічної) освіти результатів наукових досліджень та розробок.

3. Результат експериментальної діяльності відповідає вимогам Закону України «Про інноваційну діяльність».

4. Об'єктом експериментальної діяльності є професійна підготовка майбутніх кваліфікованих робітників у закладах професійної (професійно-технічної) освіти.

5. Суб'єктами експериментальної діяльності є фізичні та юридичні особи: педагогічні, науково-педагогічні працівники закладів професійної (професійно-технічної) освіти, наукові працівники, працівники органів управління освітою, навчальні заклади, наукові установи, підприємства, установи та організації, що надають освітні послуги.

6. Експериментальна діяльність здійснюється на всеукраїнському рівні, рівні окремої адміністративно-територіальної одиниці (далі - регіон), а також на рівні навчального закладу. Рівень експериментальної діяльності визначається її змістом та масштабністю змін, що будуть внесені у систему професійної (професійно-технічної) освіти внаслідок удосконалення педагогічної діяльності, використання запропонованої освітньої інновації.

7. Експериментальна діяльність на всеукраїнському рівні здійснюється у системі освіти України і передбачає розроблення та використання в установленому законодавством порядку:

освітніх, навчальних, виховних, управлінських систем;

базового компонента інваріантної складової змісту загальної середньої освіти, загальнодержавного компонента змісту професійно-технічної освіти, змісту позашкільної освіти,

нормативної частини змісту вищої (зокрема післядипломної педагогічної) освіти; експериментальних навчальних програм, підручників, посібників, розроблених у процесі експерименту і спрямованих на поліпшення результатів освітньої діяльності;

освітніх технологій, форм, методів і засобів навчання, виховання та управління освітою;

науково-методичного, кадрового, матеріально-технічного та фінансового

забезпечення освітнього процесу у навчальних закладах;

систем, технологій, форм і методів підвищення кваліфікації керівних, педагогічних та науково-педагогічних працівників;

форм і засобів співпраці між органами управління освітою, адміністрацією навчальних закладів, педагогічними працівниками, учнями та батьками, технологій взаємодії з інститутами громадянського суспільства, врахування та формування громадської думки щодо перетворень у галузі освіти.

8. Експериментальна діяльність на рівні навчального закладу здійснюється у загальноосвітніх, професійно-технічних, вищих навчальних закладах (зокрема у закладах післядипломної педагогічної освіти) і передбачає використання освітніх інновацій, перевірених у ході експериментів всеукраїнського та регіонального рівнів, а також розроблення, експериментальну перевірку варіативної частини змісту вищої (зокрема післядипломної педагогічної) освіти.

9. Умовами здійснення експериментальної діяльності є:

- дотримання законодавства України, вимог державних стандартів освіти;
- наявність відповідного ресурсного забезпечення та ефективне його використання; - збереження життя і здоров'я суб'єктів інноваційної освітньої діяльності;
- погодження учасників освітнього процесу, органів управління освітою на здійснення експериментальної діяльності.

II. Організація експериментальної діяльності

1. Рішення про організацію та проведення експерименту всеукраїнського рівня прийнято Міністерством освіти і науки України (наказ від 28.05.2019 № 742) на підставі клопотання Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації, висновку науково-методичної комісії з професійної педагогіки, психології та змісту професійної (професійно-технічної) освіти Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України від 22.03.2019 (протокол №22).

2. Заявка на проведення експерименту: опис основних ідей, об'єкт, предмет, мету, гіпотезу, завдання, теоретико-методологічну основу, базу дослідження (перелік базових навчальних закладів), методи дослідження, наукову новизну, теоретичне і практичне значення експерименту; визначення етапів та строків його проведення, очікуваних результатів; інформацію про наукового керівника (місце роботи, посада, кваліфікаційна категорія, науковий ступінь, вчене звання, контактний телефон); опис організаційного, науково-методичного, кадрового, матеріально-технічного, фінансового забезпечення експерименту.

3. Програма експерименту містить заходи, спрямовані на реалізацію завдань, які визначені у заявці, строки їх виконання та очікувані результати:

- предметом дослідження експерименту є організаційно-педагогічні умови формування готовності майбутніх кваліфікованих робітників до підприємницької діяльності у закладах професійної (професійно-технічної) освіти;
- метою дослідження експерименту є: визначення, теоретичне обґрунтування й експериментальна перевірка результативності організаційно - педагогічних умов формування готовності майбутніх кваліфікованих робітників до підприємницької діяльності за спеціальностями таких напрямів професійної підготовки: «промисловість», «торгівля і громадське харчування»;
- експериментом є комплексний метод дослідження, який забезпечує об'єктивну і доказову перевірку висунутої на початку дослідження гіпотези і дає змогу з'ясувати необхідні умови реалізації запропонованої інновації.

Завдання експерименту включає:

- розробку нормативно-правового та організаційного забезпечення експерименту (наказу щодо створення робочої групи та спільної творчої групи експерименту, плану

діяльності творчої групи щодо вирішення завдань експерименту, затвердження «Положення про експериментальну діяльність»);

- розробку методики оцінювання рівня сформованості готовності здобувачів освіти закладів професійної (професійно-технічної) освіти до підприємницької діяльності;

- здійснення моніторингу рівнів сформованості готовності здобувачів освіти закладів професійної (професійно-технічної) освіти до підприємницької діяльності;

- визначення організаційно-педагогічних умов формування готовності здобувачів освіти закладів професійної (професійно-технічної) освіти до підприємницької діяльності;

- підготовка методичних рекомендацій для педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти «Формуванні готовності майбутніх кваліфікованих робітників до підприємницької діяльності»;

- розробку і впровадження програми і навчально-методичного забезпечення спецкурсу «Основи підприємництва»;

- проведення тренінгів з формування готовності здобувачів освіти закладів професійної (професійно-технічної) освіти до підприємницької діяльності;

- експериментальну перевірку результативності організаційно - педагогічних умов формування готовності здобувачів освіти закладів професійної (професійно-технічної) освіти до підприємницької діяльності;

- упровадження в закладах професійної (професійно-технічної) освіти досвід підготовки майбутніх кваліфікованих робітників до підприємницької діяльності.

4. Базою експерименту всеукраїнського рівня за темою «Формування готовності майбутніх кваліфікованих робітників до підприємницької діяльності» визначено Державний навчальний заклад «Регіональний центр професійної освіти швейного виробництва та сфери послуг Харківської області».

5. З ініціативою щодо проведення експерименту виступає Державний навчальний заклад «Регіональний центр професійної освіти швейного виробництва та сфери послуг Харківської області», директор Ткаченко Н.Г.

6. Матеріально-технічним забезпеченням експерименту є матеріально - технічна база Державного навчального закладу «Регіональний центр професійної освіти швейного виробництва та сфери послуг Харківської області»

7. Строки та етапи експерименту:

початок - вересень 2019 р.,

завершення - грудень 2022 р.

I етап: констатувальний (вересень 2019- грудень 2019)

II етап: формувальний (січень 2020 - грудень 2021)

III етап: узагальнювальний (січень 2022 - грудень 2022)

8. Про виконання програми кожного етапу експерименту науковий керівник готує звіт.

Проміжний звіт включає опис виконання завдань у відповідні строки та підкріплюється розробленими учасниками експерименту програмами, посібниками, методичними розробками, іншими практичними матеріалами, які розкривають сутність виконаної роботи.

У разі потреби вносяться зміни до програми, розширення бази проведення, припинення експерименту відповідного рівня.

9. Експертиза виконання програми кожного етапу експерименту всеукраїнського рівня здійснюється відповідною комісією Науково-методичної ради, відділенням НАПН (у разі якщо експеримент проводиться установами НАПН).

На підставі висновків відповідних комісій Науково-методичної ради, відділення НАПН (у разі якщо експеримент проводиться установами НАПН) експертних комісій щодо результатів експерименту всеукраїнського рівня Міністерства освіти і науки України видає наказ про його завершення, знімає з навчального закладу статус базового навчального закладу-учасника експерименту, визначає умови поширення освітньої інновації.

За результатами експертизи щодо завершення експерименту регіонального рівня відповідні рішення приймає орган управління освітою, що видав наказ про його проведення.

11. Результати проведення експерименту оприлюднюються на всеукраїнських, регіональних науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах, сторінках педагогічної преси, міжнародних виставках.

III. Використання результатів експерименту

1. На підставі висновків науково-методичної комісії з професійної педагогіки, психології та змісту професійної (професійно-технічної) освіти Науково-методичної ради Міністерство освіти і науки України приймає рішення про запровадження результатів експерименту у систему професійної (професійно-технічної) освіти України на всеукраїнському рівні.

2. Використанням результатів експерименту у системі професійної (професійно - технічної) освіти є:

- забезпечення доступу до них суб'єктам інноваційної освітньої діяльності;
- зберігання інформації про освітні інновації;
- створення банків освітніх інновацій;
- поширення інформації про освітні інновації;
- підготовка суб'єктів інноваційної освітньої діяльності до використання освітніх інновацій.

3. Інформація про результати експерименту зберігається у спеціальних банках освітніх інновацій.

4. Банки освітніх інновацій створюються в державній науковій установі «Інститут модернізації змісту освіти», органах управління освітою, які забезпечують вільний доступ до освітніх інновацій, розроблених та рекомендованих до використання в Україні.

5. Освітні інновації використовуються суб'єктами інноваційної освітньої діяльності згідно з рекомендаціями Міністерства освіти і науки України.

IV. Фінансове забезпечення експерименту

1. Фінансування експерименту може здійснюватися за рахунок коштів місцевих бюджетів, грантового забезпечення, спеціального • фонду закладів професійної (професійно-технічної) освіти, а також за участю підприємств та організацій, які є соціальними партнерами закладів професійної (професійно-технічної) освіти, на засадах, визначених договорами між цими підприємствами та закладами освіти.

«Положення про експериментальну діяльність Державного навчального закладу професійної освіти швейного виробництва та сфери послуг Харківської області» розроблено відповідно до Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 07.11.2000 № 522, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 26.12.2000 за № 946/5167 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 11.07.2017 № 994).

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ НАУКИ І ОСВІТИ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ
ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ**

**ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«РЕГІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ШВЕЙНОГО
ВИРОБНИЦТВА ТА СФЕРИ ПОСЛУГ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ»**

НАКАЗ

«15» лютого 2019 року

м. Харків

№ 64

**Про створення творчої групи
для проведення експериментально-
дослідній роботи на базі
ДНЗ «Регіональний ЦПО
швейного виробництва та сфери
послуг Харківської області»**

Відповідно листа Міністерства освіти і науки України від 22.01.2019 № 3-63, «Щодо участі у експериментально-дослідній роботі всеукраїнського рівня», з метою впровадження інноваційних педагогічних та виробничих технологій у навчально-виробничий процес закладу професійної освіти,

НАКАЗУЮ:

1. Для проведення експериментально-дослідної роботи за темою «Формування готовності майбутніх кваліфікованих робітників до підприємницької діяльності» на базі Державного навчального закладу «Регіональний центр професійної освіти швейного виробництва та сфери послуг Харківської області» створити творчу групу експерименту у складі:

Ткаченко Ніна Григорівна - керівник творчої групи експерименту;

Гречана Олена Іванівна – заступник директора з НВР;

Мелешкова Людмила Іванівна – методист;

Панченко Зоя Віталіївна – старший майстер;

Зінов'єва Світлана Леонідівна – практичний психолог;

Пашнєва Наталя Петрівна – викладач предметів професійно -
теоретичної підготовки;

Гончарова Оксана Миколаївна - викладач предметів професійно -
теоретичної підготовки;
Єрмоменко Ніна Петрівна - майстер виробничого навчання;
Зубкова Дарья Вячеславівна – майстер виробничого навчання;
Мартиросянц Олена Олександрівна – майстер виробничого навчання.

2. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Директор

Н.Г.Ткаченко

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Державного навчального закладу
«Регіональний центр професійної освіти швейного
виробництва та сфери послуг Харківської області»

Н.Г.Ткаченко

ПЛАН

діяльності творчої групи

Державного навчального закладу «Регіональний центр професійної освіти
швейного виробництва та сфери послуг Харківської області»

для проведення експерименту всеукраїнського рівня

за темою «Формування готовності майбутніх кваліфікованих робітників до
підприємницької діяльності»

I. Констатувальний етап (вересень 2019- грудень 2019)

№	Заходи, спрямовані на реалізацію завдань експерименту	Строки виконання	Відповідальний	Відмітка про виконання
1.	Видати наказ щодо створення творчої групи	до 10.09.2019	Ткаченко Н.Г. Гречана О.І.	
2.	Розробити План діяльності творчої групи для проведення експерименту	до 10.09.2019	Гречана О.І. Мелешкова Л.І.	
3.	Розробити Положення про експериментальну діяльність	до 10.09.2019	Гречана О.І. Мелешкова Л.І.	
4.	Визначити готовність педагогічного колективу та учнів щодо проведення експериментальної діяльності: ✓ провести анкетування щодо визначення готовності педагогів Центру до експериментальної діяльності; ✓ провести опитування серед роботодавців щодо якості підготовки випускників; ✓ провести анкетування серед учнів щодо визначення професійних якостей майбутніх кваліфікованих робітників	до 05.09.2019 до 20.09.2019 до 15.09.2019	Гречана О.І. Панченко З.В. Мелешкова Л.І.	
5.	Вивчити досвід роботи з підготовки в ЗП(ПТ)О майбутніх кваліфікованих робітників до підприємницької діяльності	до 20.09.2019	Панченко З.В. Мелешкова Л.І.	
6.	Укласти договори з соціальними партнерами про співпрацю щодо реалізації	жовтень 2019	Панченко З.В. Гречана О.І.	

	експерименту			
7.	Розробити Модель щодо формування готовності учнів до підприємницької діяльності.	жовтень 2019	Панченко З.В. Мелешкова Л.І.	
8.	Здійснити моніторинг рівні сформованості готовності учнів до підприємницької діяльності	листопад- грудень 2019	Гречана О.І. Мелешкова Л.І.	
9.	Підготувати матеріали щодо проведення педагогічних читань за темою «Формування підприємницької компетентності учнів»	грудень 2019	Мелешкова Л.І. Пашнева Н.П. Гончарова О.М.	
10.	Прийняти участь у всеукраїнських вебінарах за тематикою експерименту	листопад - грудень 2019	Члени творчої групи	
11.	Організувати участь учнів в опитуванні і тестуванні, які проводить Інститут професійно-технічної освіти НАПН України	грудень 2019	Гречана О.І. Мелешкова Л.І.	
12.	Створити відеоролик щодо готовності закладу професійної освіти до експериментальної діяльності	листопад 2019	Члени творчої групи	
13.	На базі Центру професійного розвитку кар'єри та бізнесу проводити заходи, які сприяють формуванню підприємницької компетентності учнів.	вересень 2019 - грудень 2019	Члени творчої групи	
14.	Експериментальну діяльність педагогічного колективу висвітлювати на сайті закладу професійної освіти	вересень 2019 - грудень 2019	Гречана О.І. Мелешкова Л.І.	
15.	Підготувати звіт за результатами I етапу	Грудень 2019	Члени творчої групи	

Заступник директора з НВР

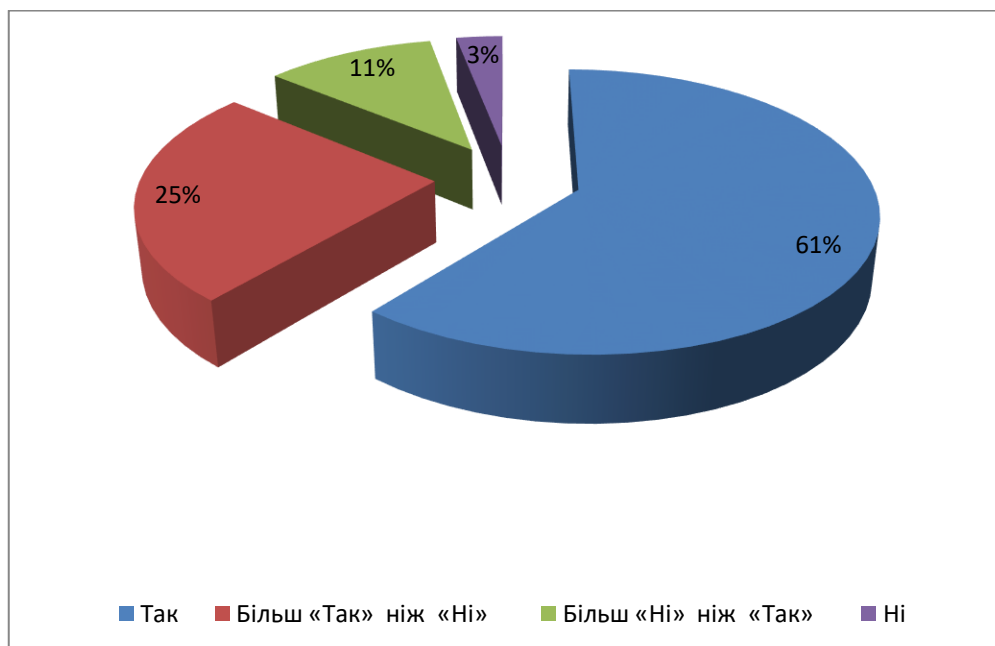

О.І.Гречана

Анкета

«Готовність педагогів до участі в експериментальній роботі»

1. Чи готові до здійснення експериментальної діяльності?
А. Так ; Б. Більш «Так» ніж «Ні»; В. Більш «Ні» ніж «Так»; Г. Ні
2. Чи покращать нововведення стан освітнього процесу підготовки учнів?
А.Так; Б.Ні
3. «Чи необхідно підвищити рівень обізнаності учасників освітнього процесу з питань підготовки конкурентоспроможного випускника?»
А.Так; Б.Ні

Анкета роботодавця

(заповнюється представником підприємства, установи, організації –
замовником робітничих кадрів)

ШАНОВНІ КОЛЕГИ!

Державний навчальний заклад «Регіональний центр професійної освіти швейного виробництва та сфери послуг Харківської області»

проводить дане опитування з метою вивчення якості професійної підготовки випускників нашого закладу професійної (професійно-технічної) освіти .

Опрацювання результатів анкетування сприятиме виявленню сильних та слабких сторін підготовки кваліфікованих робітників, що, у свою чергу, дасть можливість покращити зміст професійно-технічної освіти та підвищити якість підготовки кваліфікованих робітників для Вас.

Просимо заповнити цю анкету та повернути її нам до 01 листопада 2019 року. Ваші відповіді будуть анонімними та конфіденційними.

З повагою,

Директор _____
(підпис)

Н.Г.Ткаченко
(прізвище, ініціали)

АНКЕТА

1. Підприємство (установа, організація), де працює випускники:

2. Назва професії (професій), за якою(якими) вони працюють :

_____ ...

3. Рівень підготовки випускників закладу професійної освіти:

3.1. *знання:*

- не відповідають потребам
- відповідають потребам не повною мірою
- відповідають потребам

3.2. *вміння:*

- не відповідають потребам
- відповідають потребам не повною мірою
- відповідають потребам

3.3. *навички:*

- не відповідають потребам
- відповідають потребам не повною мірою
- відповідають потребам

4. Вкажіть, будь ласка, який, на Вашу думку, рівень взаємозв'язків між підприємством (установою, організацією) та закладом професійної освіти:

- низький (незадовільний)
- середній (задовільний)
- високий

Анкета для учнів

«Ділові якості сучасного кваліфікованого робітника»

Якими, на вашу думку, повинні бути професійні якості кваліфікованих робітників?

- А) Професіоналізм;
- Б) Конкурентоспроможність;
- В) Ініціативність;
- С) Самостійність

Анкета для учнів

«Досягнення успіху в обраній вами професійній діяльності»

1. Чи знаєте Ви, які особистісні якості потрібні для досягнення успіху в обраній Вами професійній діяльності?

- А) Знаю і можу їх назвати;
- Б) Розумію, що особистісні якості впливають на професійний ріст, але не можу їх назвати;
- В) Ні, не знаю, так я не замислювався;
- Г) Залежить від обставин та умов діяльності;
- Д) Інше

2. Чи замислювалися Ви щодо власної професійної кар'єри?

- А) Планую працювати за професією 5 років;
- Б) Планую працювати за професією 10 років;
- В) Планую працювати за професією більш 10 років;
- Г) Не замислювався над цим питанням

Анкета випускника
ДНЗ «Регіональний ЦПО швейного виробництва та сфери послуг
Харківської області»

ШАНОВНИЙ ВИПУСКНИК!

ДНЗ «Регіональний ЦПО швейного виробництва та сфери послуг Харківської області»

проводить дане опитування з метою вивчення якості професійної підготовки випускників закладу професійної (професійно-технічної) освіти, в якому Ви навчались. Опрацювання результатів анкетування сприятиме виявленню сильних та слабких сторін підготовки кваліфікованих робітників, що, у свою чергу, дасть можливість покращити зміст професійно-технічної освіти та підвищити рівень її якості.

Просимо Вас заповнити цю анкету та повернути її нам до 01 листопада 2019 року. Ваші відповіді будуть анонімними та конфіденційними.

Якщо Ви отримали кваліфікацію з двох і більше професій, то відповідь можна надавати за однією із них.

Ми будемо дуже вдячні за вашу підтримку і співпрацю.

З повагою,

Директор _____
(підпис)

Н.Г.Ткаченко
(прізвище, ініціали)

I. Загальні відомості

1. Назва професії, яку Ви отримали:

2. Стать:

чоловіча

жіноча

3. Скільки Вам років ?

менше 18

18 і більше

II. Ви працевлаштовані після закінчення навчального закладу

4. Після закінчення навчання Ви були працевлаштовані за отриманою професією?

так

ні

5. Де Ви були працевлаштовані?

у межах регіону (області), де навчались

за межами регіону (області), де навчались

за межами України

8. Чи задоволені Ви отриманою професією?

дуже задоволені

задоволені посередньо

не задоволені

9. Чи задоволені Ви своїм робочим місцем?

дуже задоволені

задоволені посередньо

не задоволені

10. Станом на сьогодні Ви працюєте?

Так

Ні

11. З яких причин Ви звільнились або змінили роботу

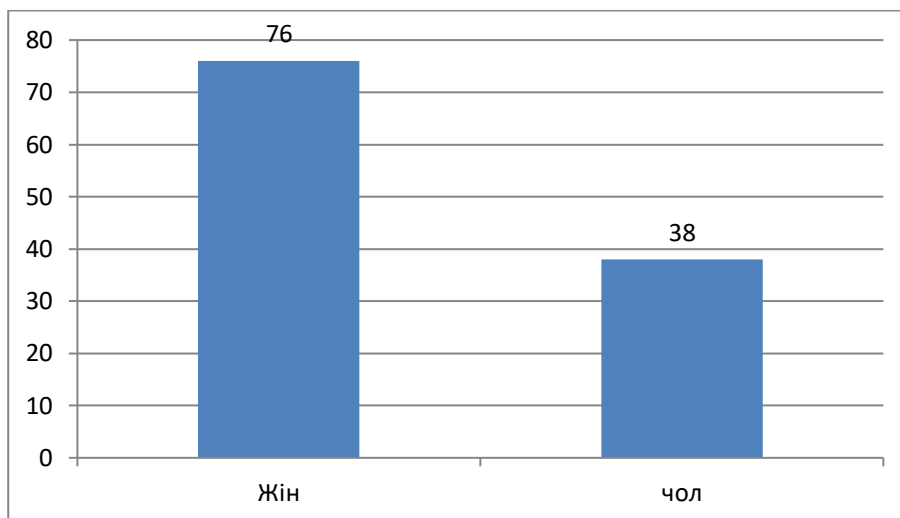
з власного бажання

звільнені роботодавцем

Результати онлайн-опитування

1. Ваша стать

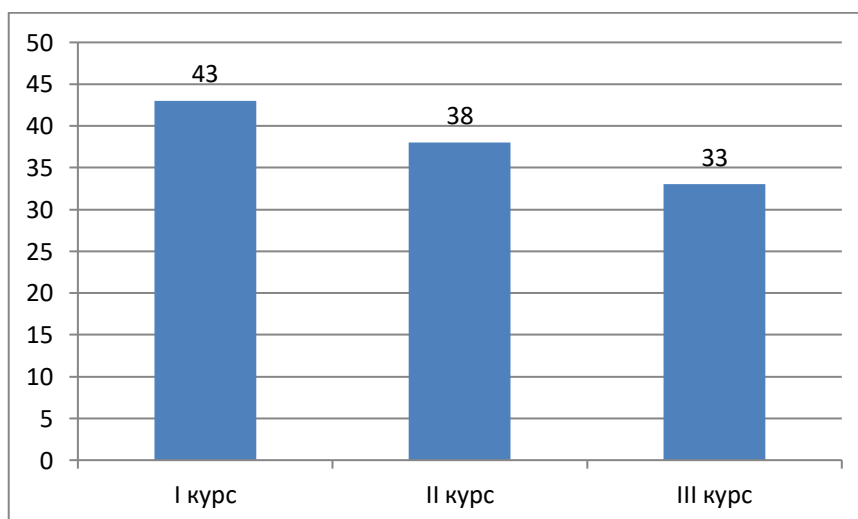
- Жін.
- Чол.

Варіанти відповідей	Кількість відповідей	Відсоток
Жін.	76	66,7
Чол.	38	33,3

2. Рік навчання в ЗП(ПТ)О

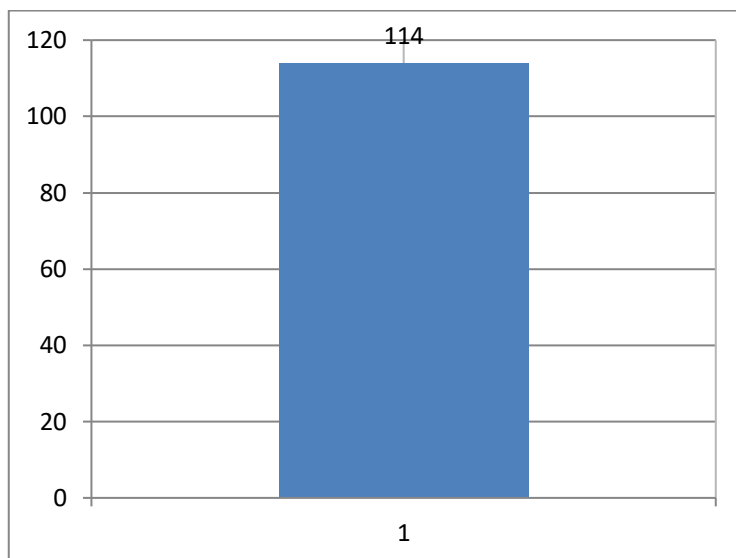
- 1
- 2
- 3

Варіанти відповідей	Кількість відповідей	Відсоток
I курс	43	37,7
II курс	38	33,3
III курс	33	29,0

3. Мій ЗП(ПТ)О

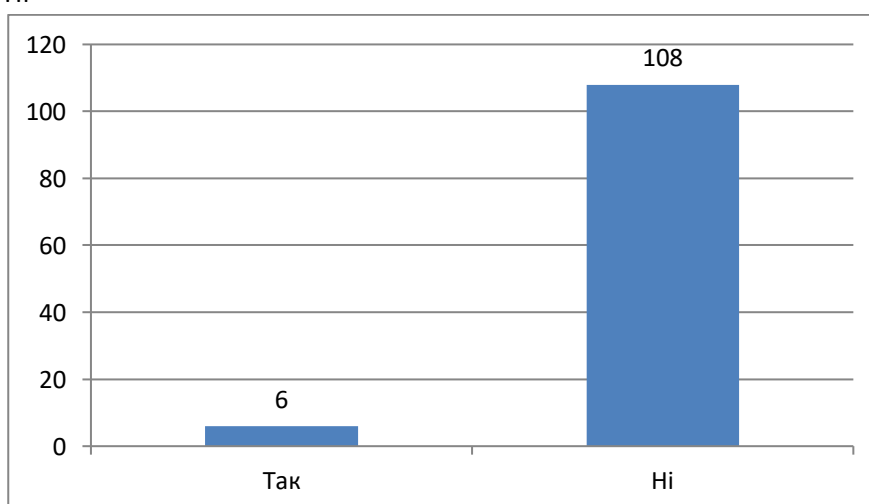
- Державний навчальний заклад «Регіональний центр професійної освіти швейного виробництва та сфери послуг Харківської області»

Варіанти відповідей	Кількість відповідей	Відсоток від загальної кількості опитуваних
Державний навчальний заклад «Регіональний центр професійної освіти швейного виробництва та сфери послуг Харківської області»	114	17,46

4. Повторне тестування

- Так
- Ні

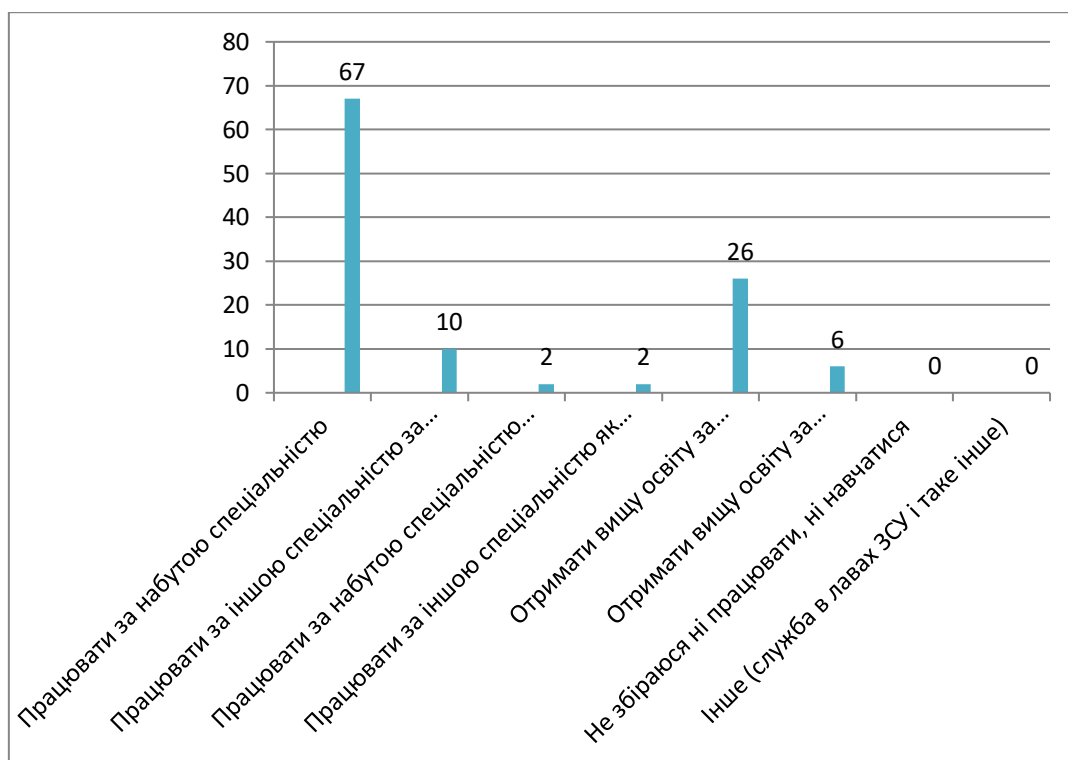

Варіанти відповідей	Кількість відповідей	Відсоток
Так	6	5,3

Ні	108	94,7
----	-----	------

5 По закінченню училища я планую:

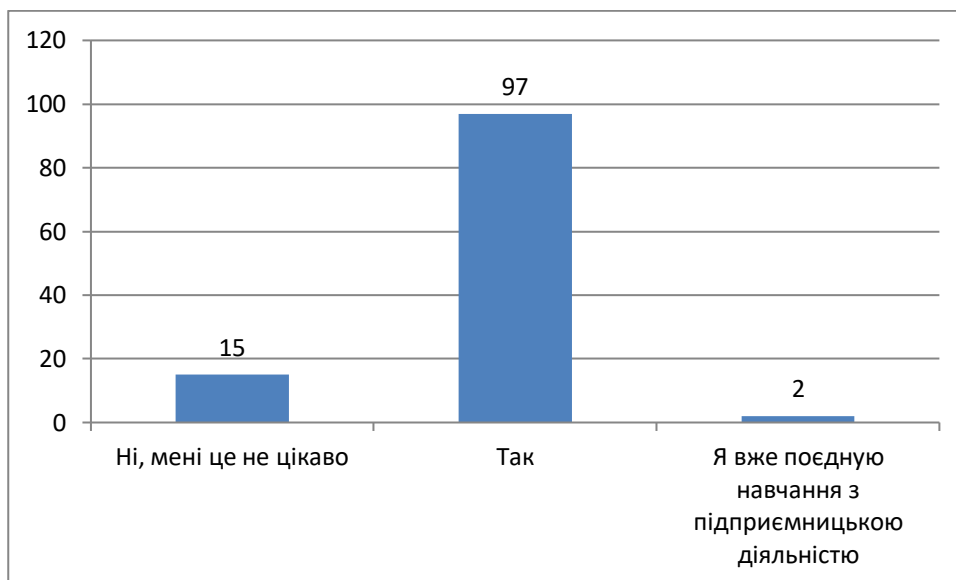
- Працювати за набутою спеціальністю за наймоми
- Працювати за іншою спеціальністю за наймом
- Працювати за набутою спеціальністю як підприємець
- Працювати за іншою спеціальністю як підприємець
- Отримати вищу освіту за спеціальністю, близькою до спеціальності, набутої у закладі професійної (професійно-технічної) освіти
- Отримати вищу освіту за спеціальністю, що не співпадає з спеціальністю, набутою у закладі професійної (професійно-технічної) освіти
- Не збираюся ні працювати, ні навчатися
- Інше (служба в лавах ЗСУ і таке інше)

Варіанти відповідей	Кількість відповідей	Відсоток
Працювати за набутою спеціальністю	67	58,8
Працювати за іншою спеціальністю за наймом	10	8,8
Працювати за набутою спеціальністю як підприємець	2	1,8
Працювати за іншою спеціальністю як підприємець	2	1,8
Отримати вищу освіту за спеціальністю, близькою до спеціальності, набутої у закладі професійної (професійно-технічної) освіти	27	23,7
Отримати вищу освіту за спеціальністю, що не співпадає з спеціальністю, набутою у закладі професійної (професійно-технічної) освіти	6	5,3
Не збираюся ні працювати, ні навчатися	0	0

6 Чи бажаєте Ви започаткувати власний бізнес і займатися підприємницькою діяльністю:

- Так
- Ні, мені це не цікаво
- Я вже поєдную навчання з підприємницькою діяльністю

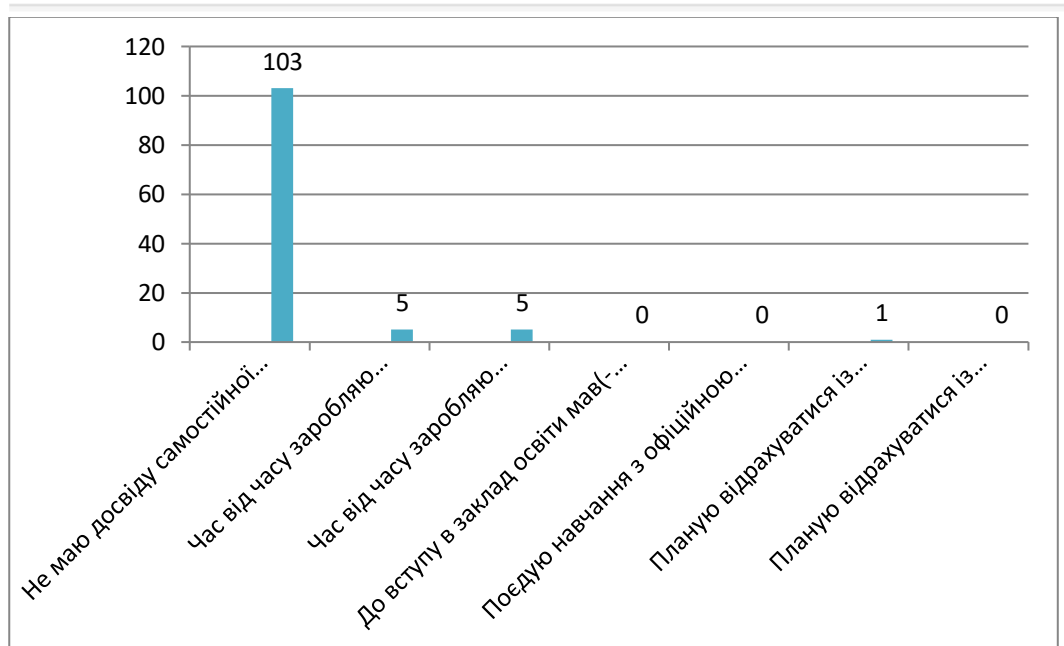

Варіанти відповідей	Кількість відповідей	Відсоток
Ні, мені це не цікаво	15	13,2
Так	97	85,0
Я вже поєдную навчання з підприємницькою діяльністю	2	1,8

7 я:

- Не маю досвіду самостійної підприємницької діяльності
- Час від часу заробляю неофіційною підприємницькою діяльністю
- Час від часу заробляю офіційною підприємницькою діяльністю
- До вступу у заклад освіти мав (-ла) досвід самостійної офіційної підприємницької діяльності
- Поєдную навчання з офіційною підприємницькою діяльністю

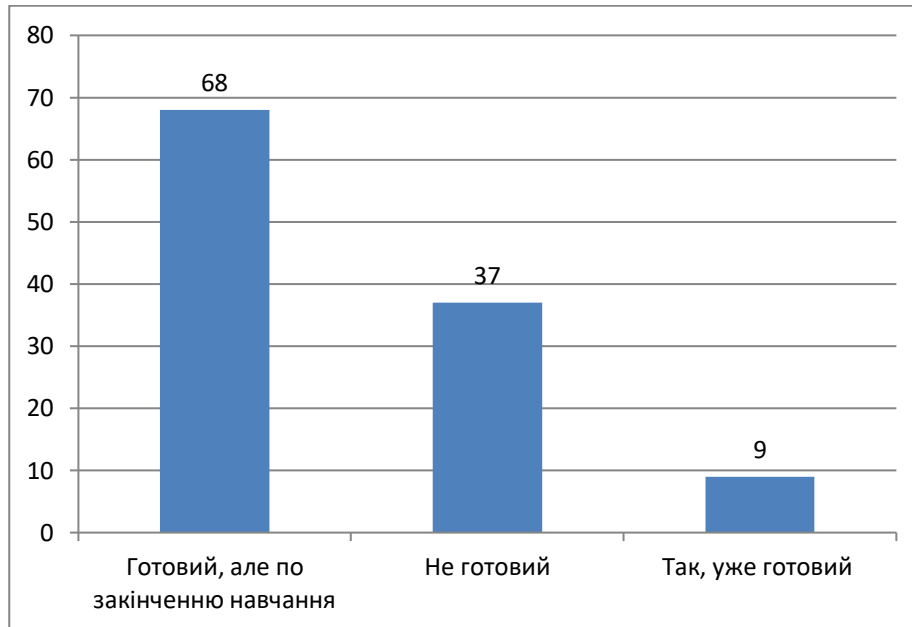
- Планую відраховатися із закладу освіти заради офіційної підприємницької діяльності
- Планую відраховатися із закладу освіти заради неофіційної підприємницької діяльності

Варіанти відповідей	Кіль-кість відповідей	Відсоток
Не маю досвіду самостійної підприємницької діяльності	103	90,3
Час від часу заробляю неофіційною підприємницькою діяльністю	5	4,4
Час від часу заробляю офіційною підприємницькою діяльністю	5	4,4
До вступу в заклад освіти мав(-ла) досвід самостійної офіційної підприємницької діяльності	0	0
Поєдную навчання з офіційною підприємницькою діяльністю	0	0
Планую відраховатися із закладу освіти заради офіційної підприємницької діяльності	1	0,9
Планую відраховатися із закладу освіти заради неофіційної підприємницької діяльності	0	0

8 Я готовий здійснювати самостійну підприємницьку діяльність:

- Так, уже готовий
- Готовий, але по закінченню навчання
- Не готовий

Варіанти відповідей	Кількість відповідей	Відсоток
Готовий, але по закінченню навчання	68	59,6
Не готовий	37	32,5
Так, уже готовий	9	7,9

9 Чи є у Вас необхідна інформація, знання та ресурси для започаткування власного бізнесу:

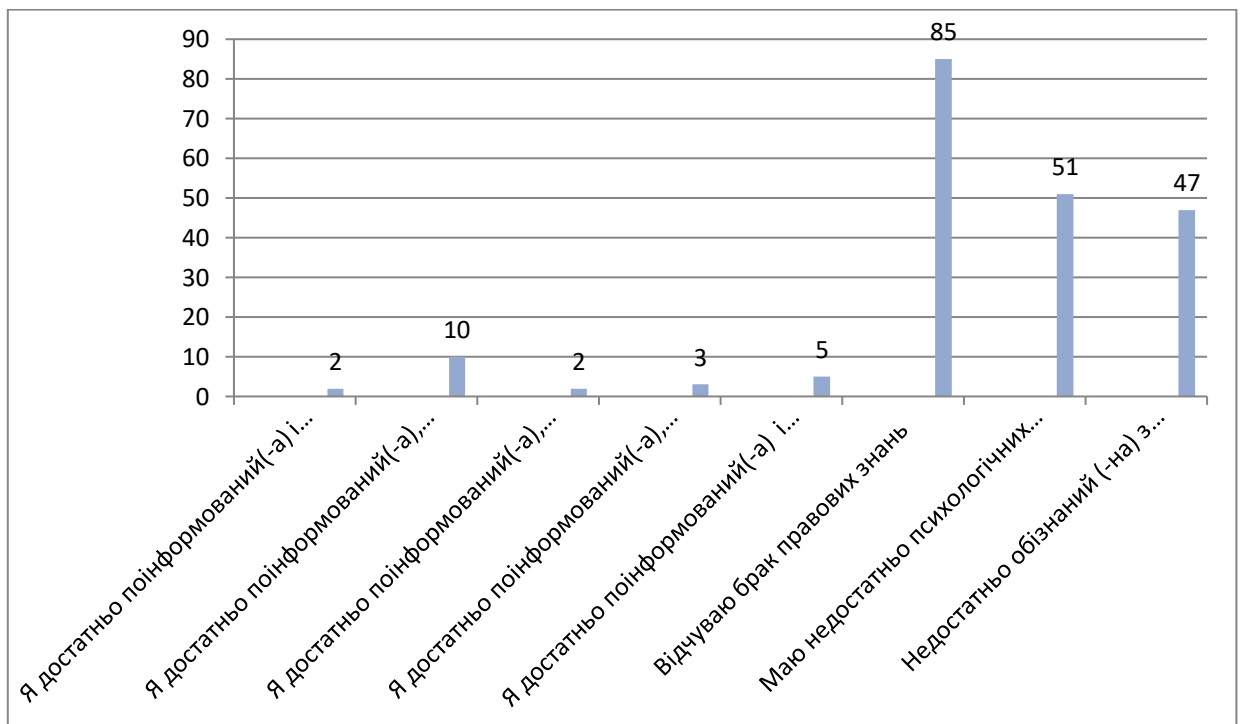
- Маю достатні знання
- Бажано набути додаткових знань і досвіду підприємницької діяльності
- Не маю необхідних знань, інформації та ресурсів
- Маю знання та інформацію, але не маю ресурсів

Варіанти відповідей	Кількість відповідей	Відсоток
Маю достатні знання	3	2,6
Бажано набути додаткових знань і досвіду підприємницької діяльності	100	87,7
Не маю необхідних знань, інформації та ресурсів	11	9,7
Маю знання та інформацію, але не маю ресурсів	0	0

10 Чого Вам бракує для організації власної справи? (на це питання можна обрати декілька відповідей)

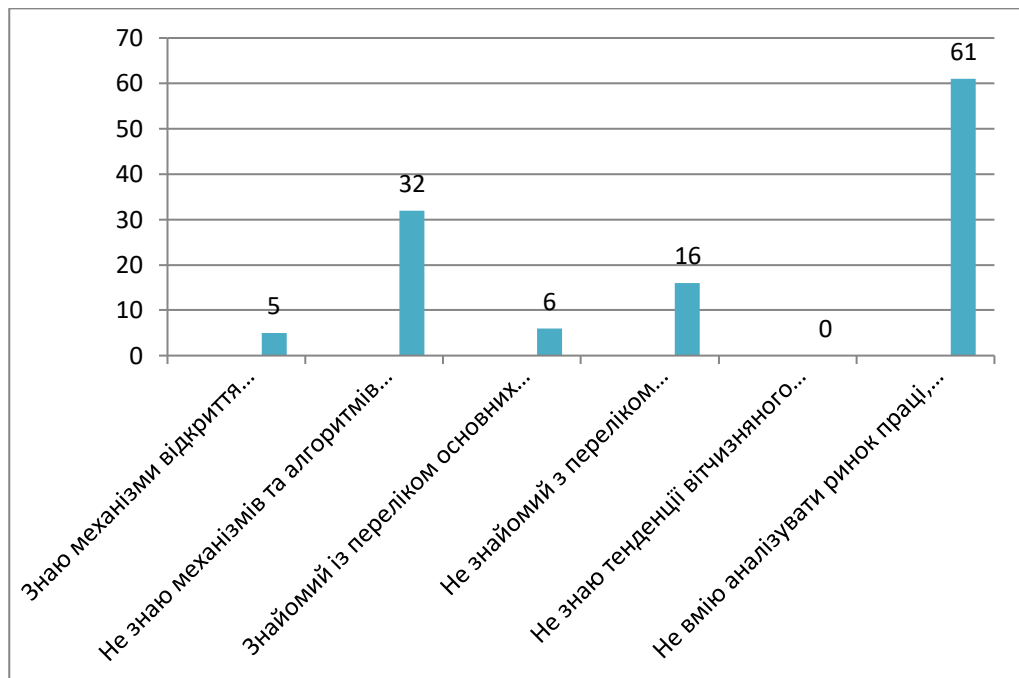
- Я достатньо поінформований (-а) і досвідчений (-а)
- Я достатньо поінформований (-а), але не маю належного практичного досвіду
- Я достатньо поінформований (-на), але не маю навичок самопрезентації на ринку праці
- Я достатньо поінформований (-на), але не маю необхідних ІКТ-навичок для просування своєї справи на сучасному ринку праці
- Я достатньо поінформований (-а) і досвідчений (-а), але не маю стартового капіталу для відкриття власної справи
- Відчуваю брак правових знань
- Маю недостатньо психологічних знань щодо можливостей своєї особистості, важливих для успішного ведення власної справи
- Недостатньо обізнаний (-на) з економічними механізмами ведення малого бізнесу

Варіанти відповідей	Кількість відповідей	Відсоток
Я достатньо поінформований(-а) і досвідчений (-а)	2	1,8
Я достатньо поінформований(-а), але не маю належного практичного досвіду	10	8,8
Я достатньо поінформований(-а), але не маю навичок самопрезентації на ринку праці	2	1,8
Я достатньо поінформований(-а), але не маю необхідних ІКТ-навичок для просування своєї справи на сучасному ринку праці	3	2,6
Я достатньо поінформований(-а) і досвідчений(-а), але не маю стартового капіталу для відкриття власної справи	5	4,4
Відчуваю брак правових знань	85	74,6
Маю недостатньо психологічних знань щодо можливостей своєї особистості, важливих для успішного ведення власної справи	51	44,7
Недостатньо обізнаний (-на) з економічними механізмами ведення малого бізнесу	47	41,2

11 Оцініть свою правову готовність до ведення власної справи

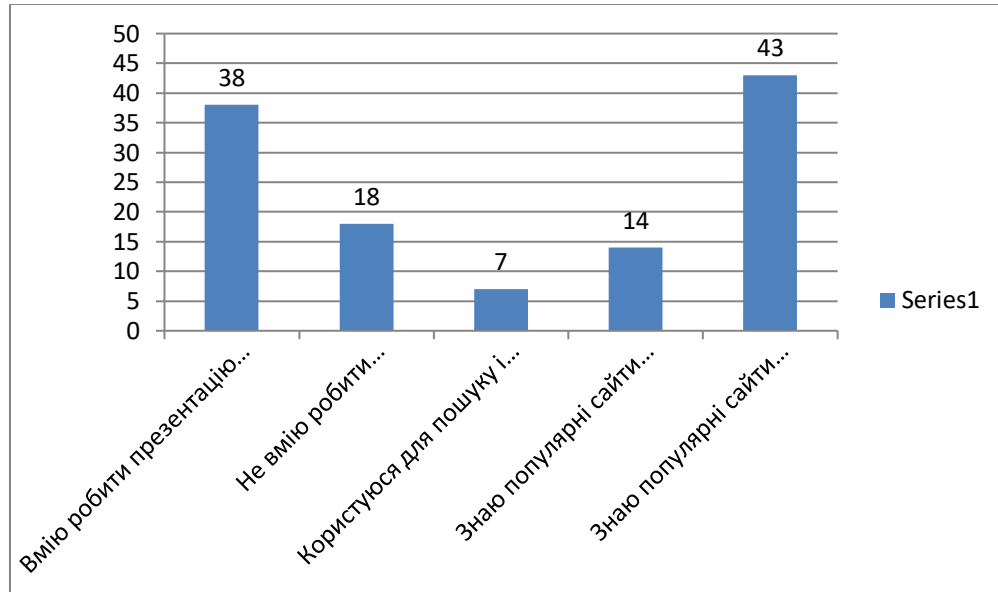
- Знаю механізми відкриття власної справи
- Не знаю механізмів та алгоритмів відкриття власної справи
- Знаючий із переліком основних документів, необхідних для ведення власної справи в малому бізнесі
- Не знаючий з переліком основних документів, необхідних для ведення власної справи в малому бізнесі
- Знаю основні тенденції вітчизняного ринку праці
- Не вмію аналізувати ринок праці, не знаю його особливостей

Варіанти відповідей	Кількість відповідей	Відсоток
Знаю механізми відкриття власної справи	5	4,4
Не знаю механізмів та алгоритмів відкриття власної справи	32	28,1
Знаючий із переліком основних документів, необхідних для ведення власної справи в малому бізнесі	6	5,3
Не знаючий з переліком основних документів, необхідних для ведення власної справи в малому бізнесі	16	14,0
Не знаю тенденції вітчизняного ринку праці	0	0
Не вмію аналізувати ринок праці, не знаю його особливостей	61	53,5

12 Оцініть ІКТ-навички, важливі для ведення власної справи

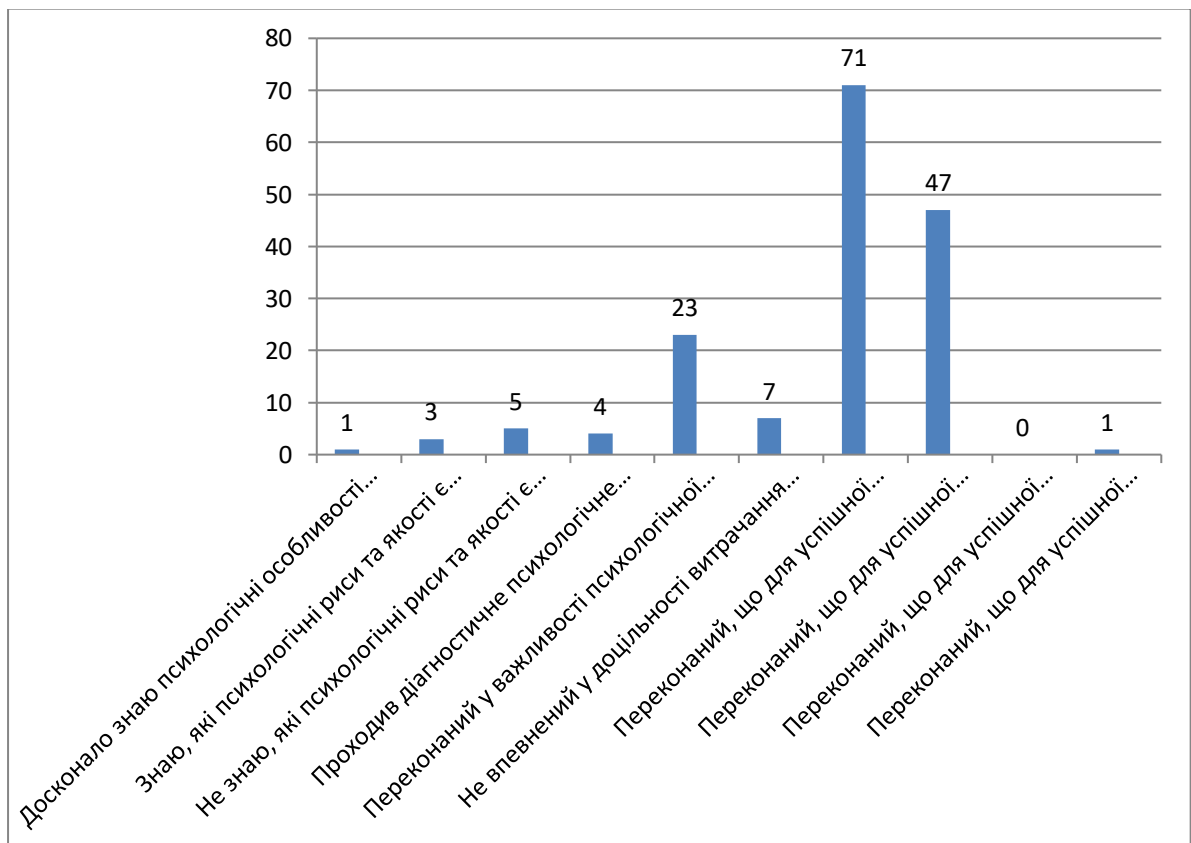
- Вмію робити презентацію бізнес-ідеї
- Не вмію робити презентацію бізнес-ідеї, або роблю це недосконало
- Користуюся для пошуку і встановлення ділових контактів, соціальними мережами
- Знаю популярні сайти пошуку роботи, користуюся ними для пошуку роботи та аналізу ринку праці
- Знаю популярні сайти пошуку роботи, але не знаю як користуватися ними для аналізу ринку праці чи пошуку роботи

Варіанти відповідей	Кількість відповідей	Відсоток
Вмію робити презентацію бізнес-ідеї	38	33,3
Не вмію робити презентацію бізнес-ідеї, або роблю це недосконало	18	15,8
Користуюся для пошуку і встановлення ділових контактів, соціальними мережами	7	6,1
Знаю популярні сайти пошуку роботи, користуюся ними для пошуку роботи та аналізу ринку праці	14	12,3
Знаю популярні сайти пошуку роботи, користуюся ними для пошуку роботи, але не знаю як користуватися ними для аналізу ринку праці чи пошуку роботи	43	37,7

13 Оцініть свою психологічну підготовку до здійснення підприємницької діяльності (на це питання можна обрати декілька відповідей)

- Досконало знаю психологічні особливості та резерви своєї особистості, необхідні для організації власної справи
- Знаю, які психологічні риси та якості є сприятливими для організації власної справи, але не знаю наскільки вони розвинені у мене
- Не знаю, які психологічні риси та якості є сприятливими для організації власної справи і наскільки вони розвинені у мене
- Проходив діагностичне психологічне тестування, але воно не мало системного характеру/Ніколи не проходив діагностичного психологічного тестування
- Переконаний у важливості психологічної підготовки до реалізації власної бізнес-ідеї / ведення власного бізнесу
- Не впевнений у доцільності витрачання часу та інших ресурсів на психологічну підготовку до
- Переконаний, що для успішної підприємницької діяльності вирішальне значення має правова підготовка.
- Переконаний, що для успішної підприємницької діяльності вирішальне значення має психологічна готовність до неї.
- Переконаний, що для успішної підприємницької діяльності вирішальне значення мають лише гроші (наприклад, фінансова підтримка державою малого бізнесу).
- Переконаний, що для успішної підприємницької діяльності вирішальне значення мають лише зв'язки.

Варіанти відповідей	Кількість відповідей	Відсоток
Досконало знаю психологічні особливості та резерви своєї особистості, необхідні для організації власної справи	1	0,9
Знаю, які психологічні риси та якості є сприятливими для організації власної справи, але не знаю наскільки вони розвинені у мене	3	2,6
Не знаю, які психологічні риси та якості є сприятливими для організації власної справи і наскільки вони розвинені у мене	5	4,4
Проходив діагностичне психологічне тестування, але воно не мало системного характеру. Ніколи не проходив діагностичного психологічного тестування	4	3,5
Переконаний у важливості психологічної підготовки до реалізації власної бізнес-ідеї/ведення власного бізнесу	23	20,2
Не впевнений у доцільності витрачання часу та інших ресурсів на психологічну підготовку до	7	6,1
Переконаний, що для успішної підприємницької діяльності вирішальне значення має правова підготовка	71	62,3
Переконаний, що для успішної підприємницької діяльності вирішальне значення має психологічна готовність до неї	47	41,2
Переконаний, що для успішної підприємницької діяльності вирішальне значення мають лише гроші (наприклад, фінансова підтримка державою малого бізнесу)	0	0
Переконаний, що для успішної підприємницької діяльності вирішальне значення мають лише зв'язки	1	0,9

14 Для Вас підприємництво насамперед пов'язано з:

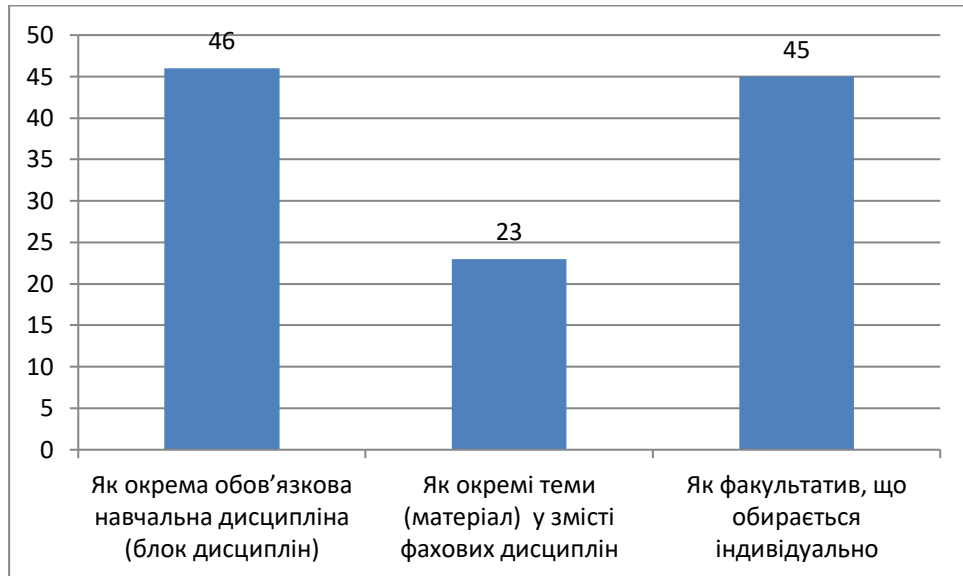
- Подоланням труднощів
- Досягненням успіху
- Незалежністю
- Лідерством
- Ризиком

Варіанти відповідей	Кількість відповідей	Відсоток
Подоланням труднощів	16	14,0
Досягненням успіху	35	30,7
Незалежністю	27	23,7
Лідерством	11	9,6
Ризиком	33	28,9

15 Як на Вашу думку має здійснюватися викладання змісту підготовки з підприємницької діяльності

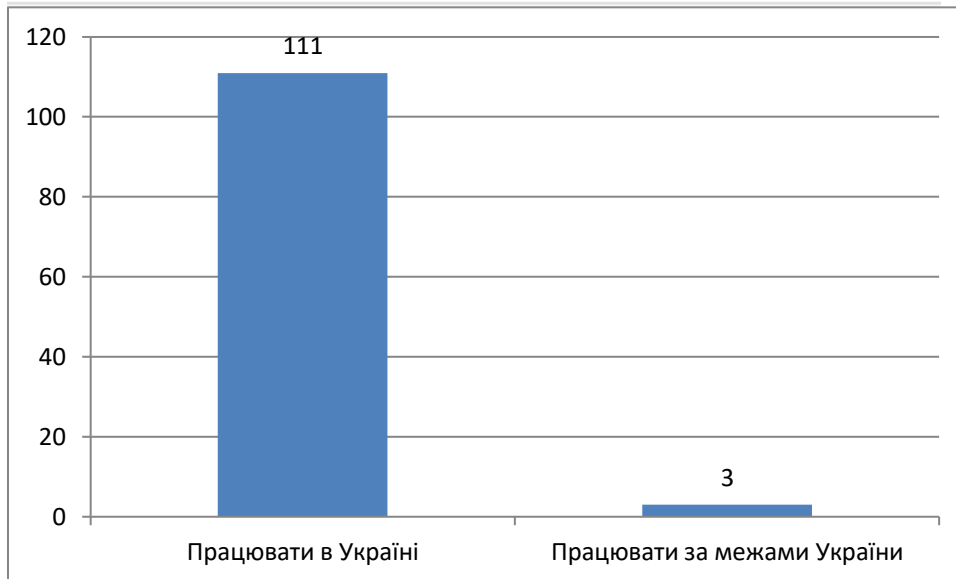
- Як окрема обов'язкова навчальна дисципліна (блок дисциплін)
- Як окремі теми (матеріал) у змісті фахових дисциплін
- Як факультатив, що обирається індивідуально

Варіанти відповідей	Кількість відповідей	Відсоток
Як окрема обов'язкова навчальна дисципліна (блок дисциплін)	46	40,4
Як окремі теми (матеріал) у змісті фахових дисциплін	23	20,2
Як факультатив, що обирається індивідуально	45	39,4

16 Після закінчення училища я планую

- Працювати в Україні
- Працювати поза межами України

Варіанти відповідей	Кількість відповідей	Відсоток
Працювати в Україні	111	97,4
Працювати за межами України	3	2,6